

tredu

TAMPEREEN SEUDUN AMMATTIOPISTO

TEKSTIILI- JA MUOTIALAN KIERTOTALOUSOSA AJA

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN II

Ammatillista etumatkaa

Rahoittaja

Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN, 3 osp. TAVOITTEET, SISÄLTÖ JA ARVIOINTI

Kurssin tavoitteena on oppia arvioimaan työpaikan tai alan kestäväan kehitykseen vaikuttavia tekijöitä, suunnittelemaan kestäväan kehityksen toimintatapoja, toimimaan aktiivisesti kestäväan kehityksen edistäjänä sekä arvioimaan kestäväan kehityksen toiminnan onnistumista.

Keskeinen sisältö:

Kestäväan kehityksen arviointi

Perehtyä alalla/alan yrityksen toimintaan kestäväan kehityksen näkökulmista, arvioida alan yrityksen kestäväan kehitykseen vaikuttavia tekijöitä sekä tehdä ehdotuksia kestäväan kehityksen kehittämiskohteista.

Kestäväan kehityksen toimintatapojen suunnittelu

Määrittellä tavoitteet kestäväan kehityksen edistämiseen alalla/alan yritykselle, valita kestäväan kehitystä edistäviä keinoja ja toimintatapoja, aikatauluttaa tehtäviä ja määrittää resurssit sekä suunnitella tarvittavaa yhteistyötä.

Kestäväan kehityksen aktiivisena toimijana toimiminen

Toteuttaa kestäväan kehityksen toimintatapoja alalla/alan yrityksessä, toimia kestäväan kehityksen esimerkkinä ja kannustaa muita kestäväan kehityksen toimintaan sekä viestiä toimintatapojen muutostarpeista.

Kestäväan kehityksen toiminnan onnistumisen arvioiminen

Arvioida toimintatapojen tai tuotosten muuttumista alalla/alan yrityksessä sekä esittää kehittämistarpeita kestäväan kehityksen edistämiseen tulevaisuudessa.

ARVIOTAVA TEHTÄVÄ

TEHTÄVÄNÄ ON TOIMIA KESTÄVÄN KEHITYKSEN AKTIIVISENA TOIMIJANA TEKSTIILI- JA MUOTIALALLA

1. VALITSE TEKSTIILI- JA MUOTIALALTA YRITYS/KOHDE/TOIMINTA

2. ARVIO VALITSEMASI YRITYKSEN/KOHTEN/TOIMINNAN NYKYISTÄ TOIMINTAA KESTÄVÄN KEHITYKSEN NÄKÖKULMISTA

- Tutustu yritykseen/kohteeseen/toimintaan
- Arvio kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä
- Pohdi ehdotuksia kestäväen kehityksen kehittämiskohteista

Hyödynnä aikaisempien kurssien aineistoja mm. YK Kestäväen kehityksen tavoitteita 2030 sekä osa-alueita, Tekstiiliteollisuuden systeemisii ongelmia, jne. Kysy tarpeen mukaan vinkkiä opiskelutovereilta ja opettajalta.

3. SUUNNITTELE VALITSEMALLESI YRITYKSELLE/KOHTELLE/TOIMINNALLE KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTATAPOJA

- määrittele tavoitteita kestäväen kehityksen edistämiseksi
- valitse keinoja ja toimintatapoja, joilla on mahdollista edistää kestävä kehitystä
- suunnittele aikataulu ja tarvittavat resurssit (kuka, mitä, milloin?)
- pohdi mahdollisia yhteistyötahoja
- suunnittele myös miten viestisit näistä tavoitteista

4. TOTEUTA SUUNNITTELEMASI KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMET MAHDOLLISUUKSIEN MUKAAN

5. ARVIOI MITEN SUUNNITELLUT KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTATAVAT MUUTTIVAT/MUUTTAISIVAT TOIMINTATAPOJA JA TUOTTEITA/PALVELUITA

5. ESITTELE OMA TYÖSI RYHMÄLLE

- esityksen voi lisätä tehtävään tiedostona, josta voimme näyttää sen muille opettajan koneelta

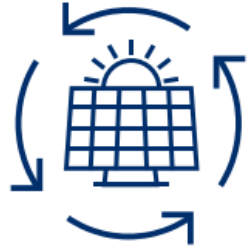
Ryhmätyö / pohdinta

Keskustelkaa ryhmässä seuraavista asioista ja kirjatkaa pohdintanne PADLET:iin

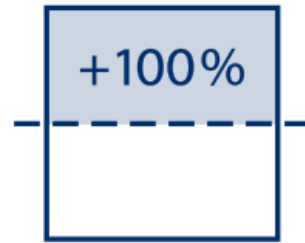
1. Mitä mielestänne tarkoittaa aktiivisena toimijana toimiminen?
2. Miten löydätte tehtävään yrityksen / kohteen / toiminnan, josta työstätte tehtävän?
3. Miten arvioitte yrityksen / kohteen / toiminnan kestävän kehityksen vaikuttavia tekijöitä?
 - Mitä aiempien kurssien materiaaleja hyödyntäisitte työskentelyssä ?
4. Millaisia työkaluja, ohjeita, lomakkeita, toivoisitte tehtävän työstämisen tueksi?

KIERTOTALOUDEN SKENAARIOT

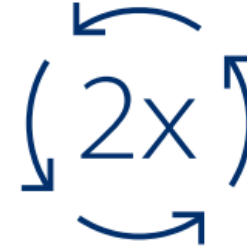
Kuvio 1. Kiertotalouden strategisen ohjelman tavoitteet (Lähde: Valtioneuvosto).

Uusiutumattomien luonnonvarojen kulutus vähenee, ja uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö voi kasvaa siten, että kotimaan primääriraaka-aineiden kokonaiskulutus **ei 2035 ylitä vuoden 2015 tasoa.***

Resurssien tuottavuus kaksinkertaistuu vuoden 2015 tilanteesta vuoteen 2035 mennessä.

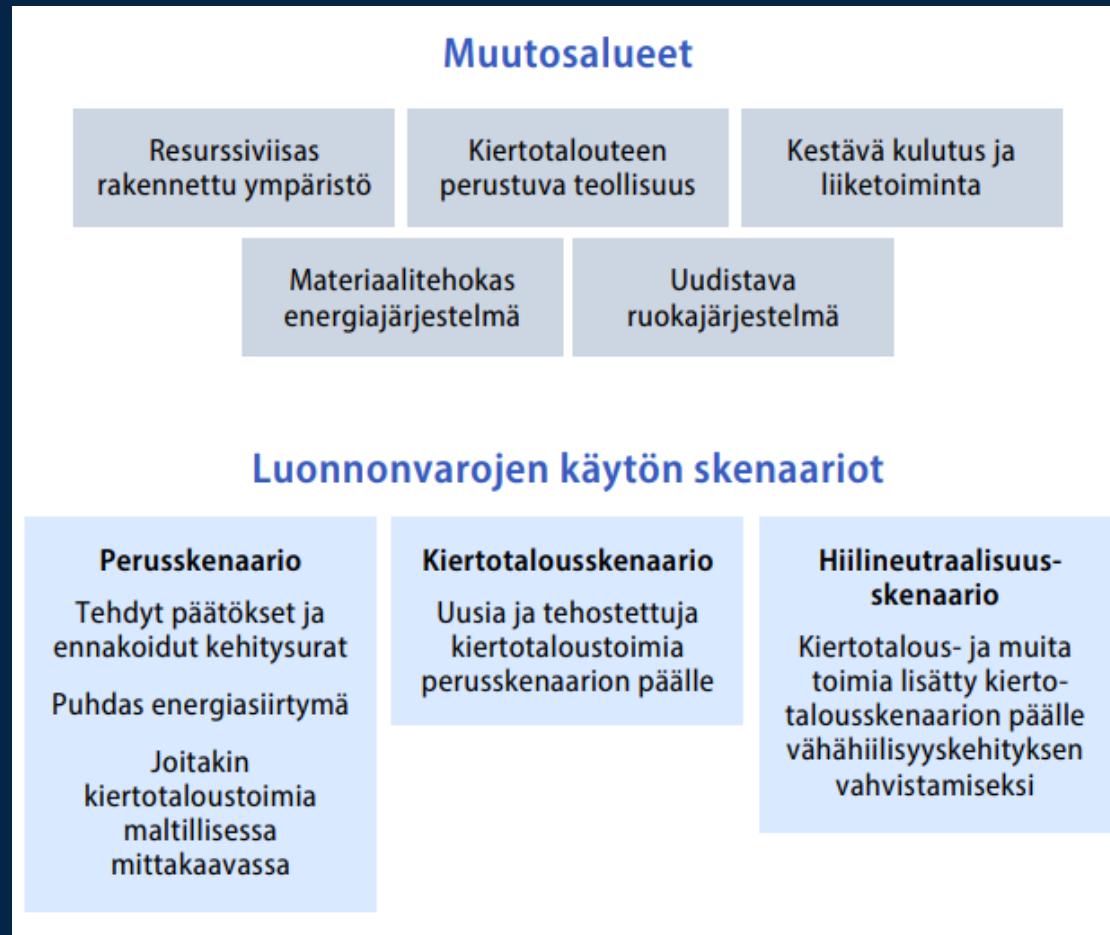

Materiaalien kiertotalousaste kaksinkertaistuu vuoteen 2035 mennessä.

* Vientituotteiden valmistukseen käytetyt luonnonvarat eivät kuulu tavoitteen piiriin.

Alkuperäisen kuvion visualisointi: Kaskas / Janika Lähdes

LUONNONVAROJEN KÄYTÖN SKENAARIOT

Kuvio 2. Luonnonvarojen käytön skenaariotyön sisältö ja tutkimuslaitosten roolit

LUONNONVAROJEN KÄYTÖN SKENAARIOT TEKSTIILITEOLLISUUDEN NÄKÖKULMAA AJATELLEN

Siirtymä hiilineutraaliin kiertotalousyhteiskuntaan on toteutettavissa ilman, että taloutta heikennetään.

Hiilineutraalisuusskenaario

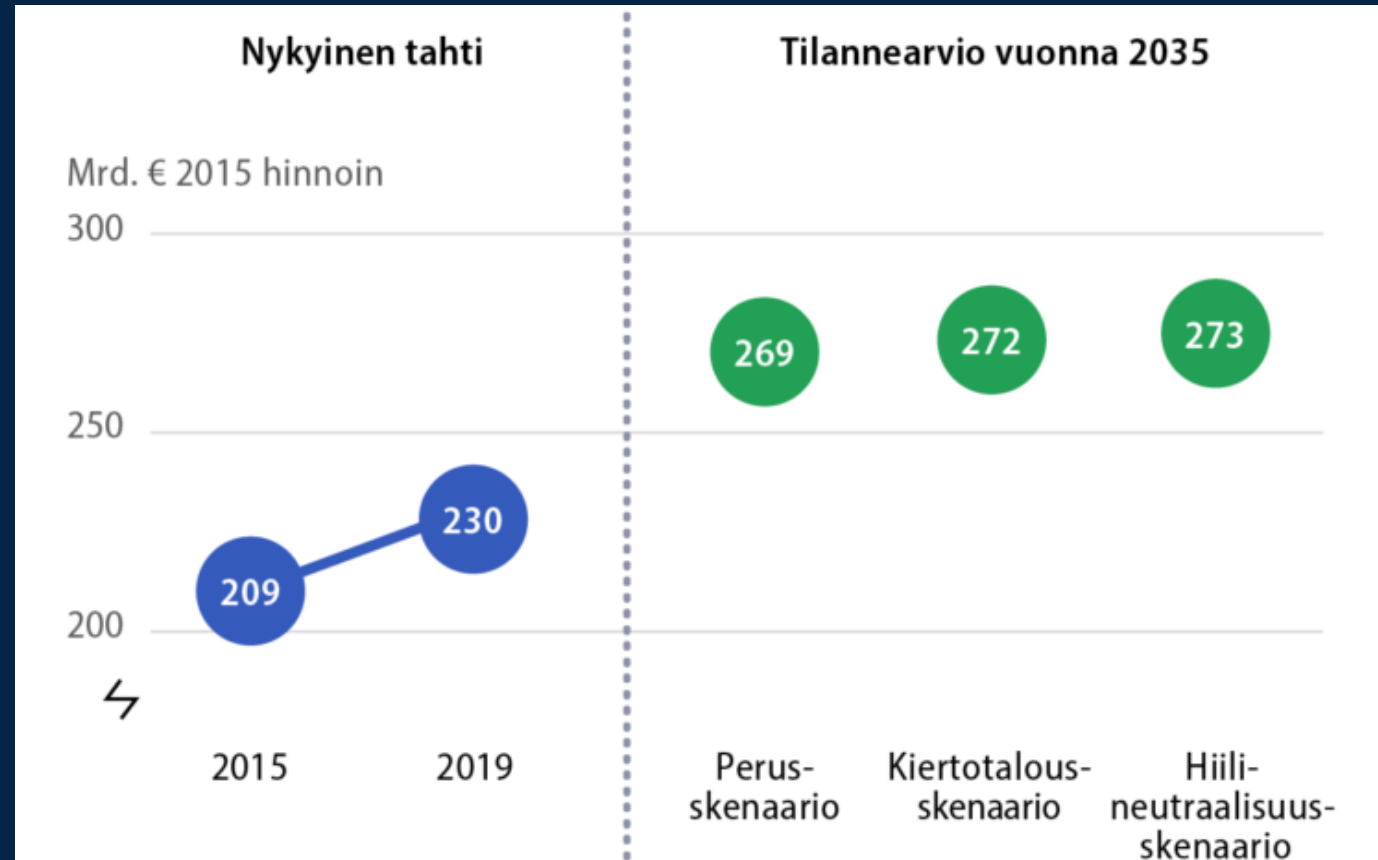
Kiertotalousskenaario

- tekstiiliteollisuudessa jalostetaan kierrätyskuitua sekä metsäteollisuuden tarjoamaa tekstiilikuitua

Perusskenaario

- tavaroiden käyttöajan pidentyminen, uudelleenkäytön lisääntyminen ja jakamistalouden kasvaminen

SKENAARIOIDEN VAIKUTUS KANSANTALOUTEEN

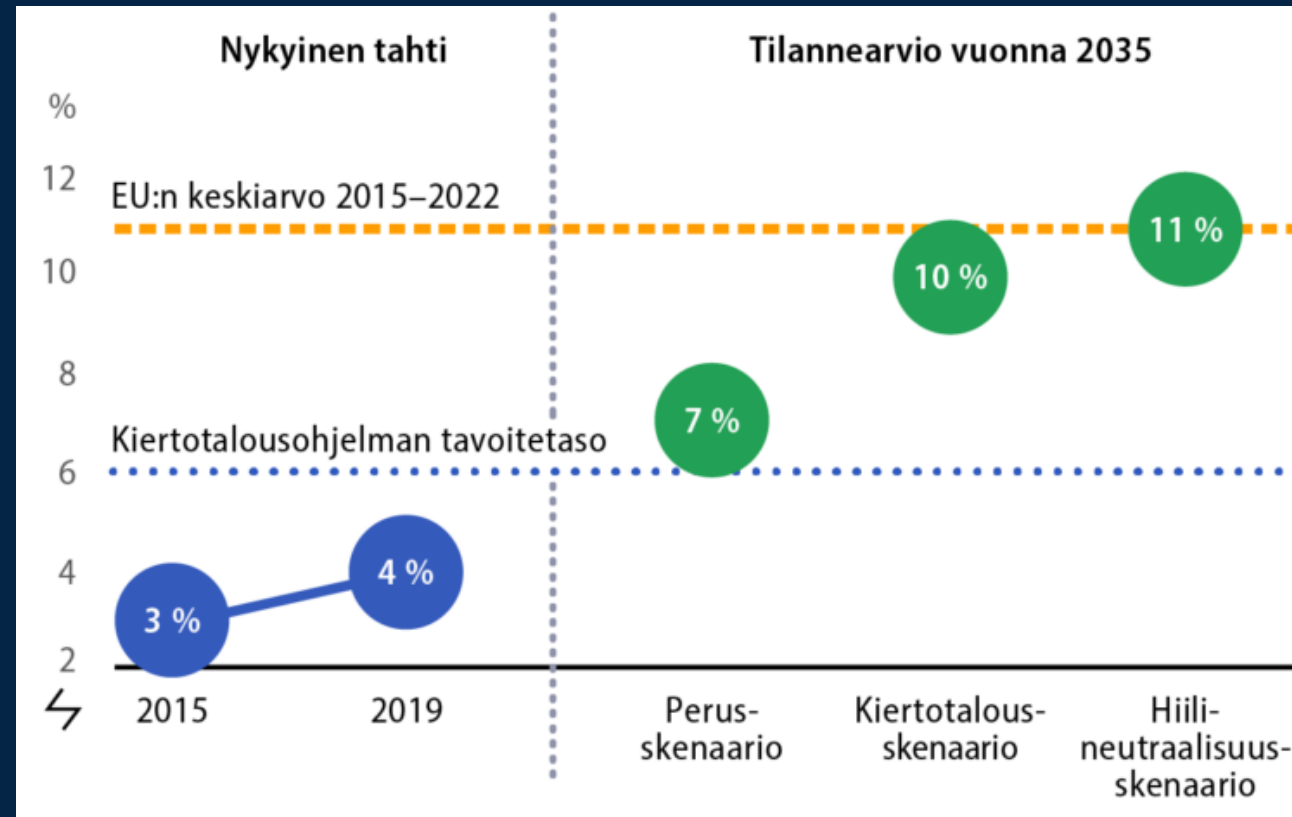
Kuva 3. Skenaariotyöhön sisällytetyt kiertotaloustoimenpiteet vahvistavat kansantaluttamyyönteisten ilmasto- ja ympäristövaikutusten ohella. © Suomen ympäristökeskus. Lähde: Valtioneuvosto. Alkuperäisen kuvan visuaalisointi: Kaska / Janika Lähdes

KIERTOTALOUDEN 5 MUUTOSALUETTA

Kuva 2. Kiertotalouden viisi muutosaluetta. ©Suomen ympäristökeskus. Lähde: Valtioneuvosto. Alkuperäisen kuvan visuaalisointi: Kasikas / Janika Lähdes

KIERTOTALOUDEN ASTEEN NOSTO NÄHDÄÄN MAHDOLLISENA

Kuva 6: Suomen kiertotalousaste vuosina 2015 ja 2019 EU:n kiertotalousasteen ja luonnonvarojen käytön skenaarioiden ohella. © Suomen ympäristökeskus. Lähde: Valtioneuvosto. Alkuperäisen kuvan visualisointi: Kaskas / Janika Lähdes

SUOMEN YK-LIIITTO TILASTOJA

Bruttokansantuote

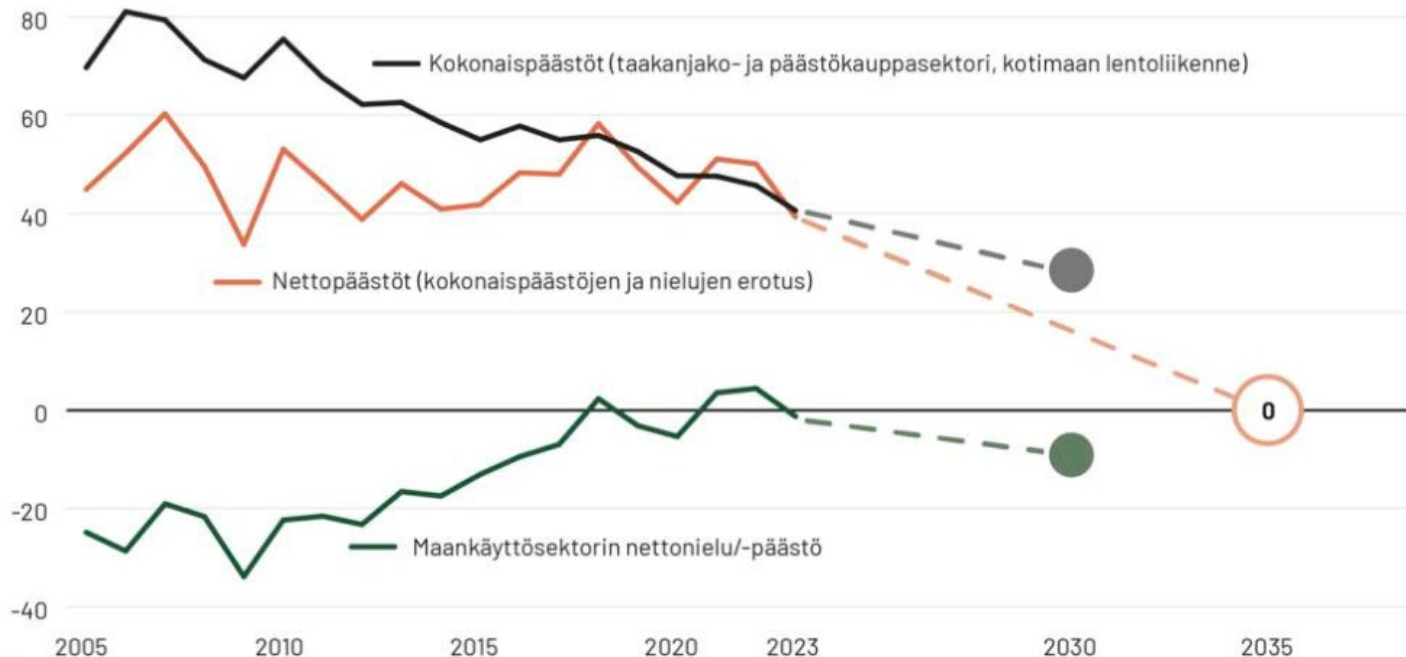
Bruttokansantuote asukasta kohden

Hiilidioksidipäästöt asukasta kohden

ILMASTOVUOSIKERTOMUS 2024

Suomen kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

Miljoonaa tonnia hiilidioksidiekvivalenttia

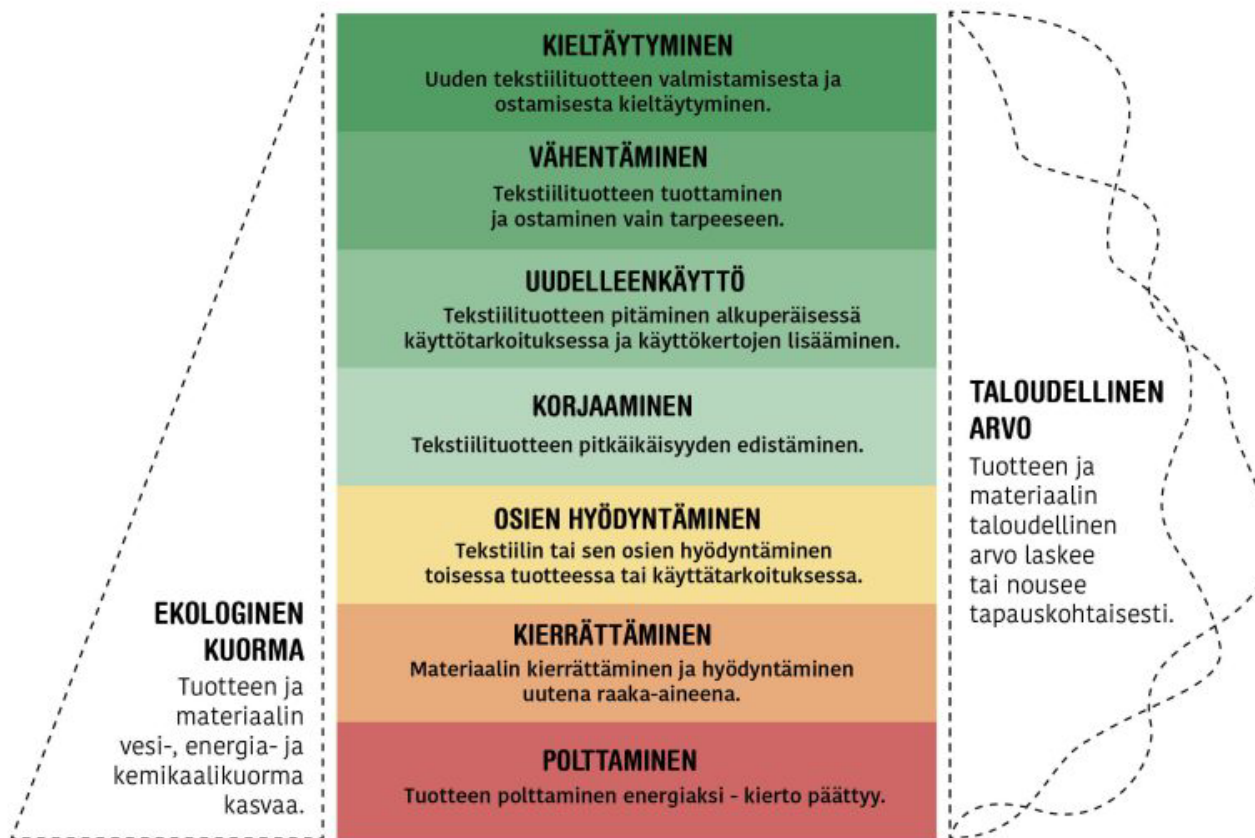

SUOMALAISTEN YRITYSTEN VASTUULLISUUS HAASTEITA

- EU YRITYSVASTUU LAINSÄÄDÄNTÖ ON LISÄNNYT MERKITTÄVÄSTI TYÖMÄÄRÄÄ
 - kestävyysraportointidirektiivi (CSRD), yritysvastuudirektiivi (CSDDD), hiilirajamekanismi (CBAM) ja metsäkatoasetus (EUDR)
- TOIMITUSKETJUN VASTUULLISTA KEHITTÄMISTÄ HAASTAA
 - Toimittajien suuri määrä, moninaisuus sekä puutteelliset prosessit
- YRITYSTEN TUEN TARPEET
 - **Toimitusketjun kouluttaminen**
 - **Yrityksen sisäisen kapasiteetin lisääminen**
 - **Yritysten välinen yhteistyö.**

TEKSTIILIEN KIERTOTALOUDEN TASOT

TUOTTEEN JA MATERIAALIN EKOLOGISEN JA TALOUDELLISEN ARVON MUUTOS

Muokattu lähteestä: Reikea, D., Vermeulena, W.J.V. & Witjesb, S. (2018). The circular economy: New or Refurbished as CE 3.0? – Exploring Controversies in the Conceptualization of the Circular Economy through a Focus on History and Resource Value Retention Options. Resources, Conservation & Recycling 135 (2018) 246-264.

Kolmanneksi suurin syy vesistöjen laadun heikentymiseen

Värjäys- ja viimeistelytuotteiden arvioidaan aiheuttavan noin 20 prosenttia maailman puhtaan veden pilaantumisesta

Arviolta 0,5 miljoonaa tonnia mikrokuitua valtameriin

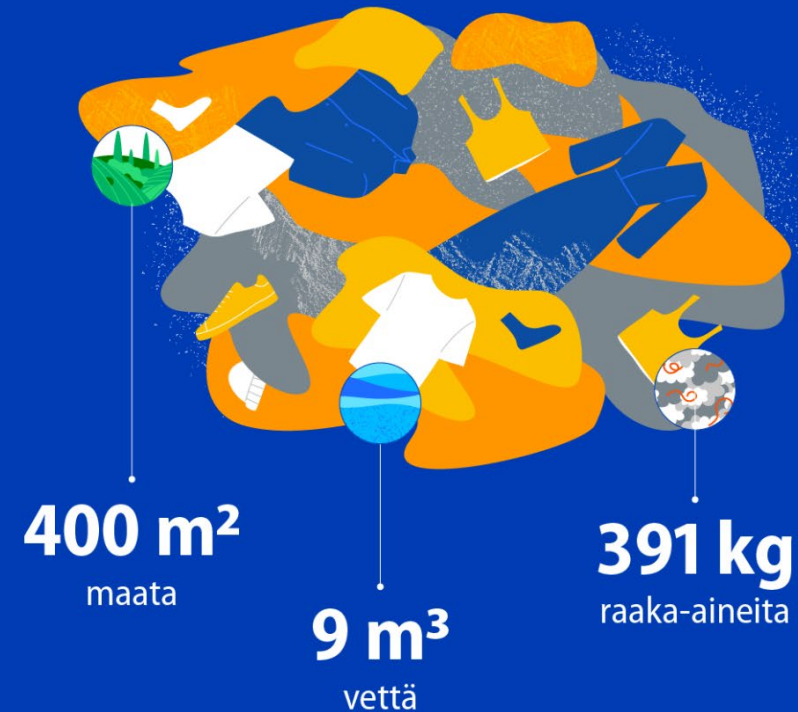
Vain 1 % kierrätetään uusiksi vaatteiksi

Lähde: [Tekstiilituotannon ja -jätteen vaikutus ympäristöön](#) | Aiheet | [Euroopan parlamentti](#)

7.11.2024 Anna-Mari Kuukkula

TEKSTIILIEN YMPÄRISTÖVAIKUTUS

Vuonna 2020 tekstiilien keskimääräinen kulutus EU:ssa vaati henkeä kohden:

ja aiheutti noin **270 kg:n** hiilijalanjäljen

Lähde: Euroopan ympäristökeskus (EEA), 2023

tredu

Lähteet:

[Suomen kansantalouden materiaalivirrat ja niiden vaikutukset : Toteutunut kehitys ja kiertotalouden skenaariot vuodelle 2035](#)

[Kiertotalouden skenaariot - Kiertotalous-Suomi](#)

[Suomen YK-Liitto, Tilastot](#)

[Ilmastovuosikertomus – Ympäristöministeriö](#)

[Selvitys - Suomalaisyriykset kohtaavat useita vastuullisuushaasteita toimitusketjuissaan – EU-lainsäädäntö lisää työmäärää - Global Compact Network Finland](#)

[Tekstiilien kiertotalouden tasot – Finix](#)

[Tekstiilituotannon ja -jätteen vaikutus ympäristöön | Aiheet | Euroopan parlamentti](#)

tredu

TAMPEREEN SEUDUN AMMATTIOPISTO

TEKSTIILI- JA MUOTIALAN KIERTOTALOUSOSA AJA

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN II

Ammatillista etumatkaa

Rahoittaja

Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN, 3 osp. TAVOITTEET, SISÄLTÖ JA ARVIOINTI

Kurssin tavoitteena on oppia arvioimaan työpaikan tai alan kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä, suunnittelemaan kestävän kehityksen toimintatapoja, toimimaan aktiivisesti kestävän kehityksen edistäjänä sekä arvioimaan kestävän kehityksen toiminnan onnistumista.

Keskeinen sisältö:

Kestävän kehityksen arviointi

Perehtyä alalla/alan yrityksen toimintaan kestävän kehityksen näkökulmista, arvioida alan yrityksen kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä sekä tehdä ehdotuksia kestävän kehityksen kehittämiskohteista.

Kestävän kehityksen toimintatapojen suunnittelu

Määrittellä tavoitteet kestävän kehityksen edistämiseen alalla/alan yritykselle, valita kestävää kehitystä edistäviä keinoja ja toimintatapoja, aikatauluttaa tehtäviä ja määrittää resurssit sekä suunnitella tarvittavaa yhteistyötä.

Kestävän kehityksen aktiivisena toimijana toimiminen

Toteuttaa kestävän kehityksen toimintatapoja alalla/alan yrityksessä, toimia kestävän kehityksen esimerkkinä ja kannustaa muita kestävän kehityksen toimintaan sekä viestiä toimintatapojen muutostarpeista.

Kestävän kehityksen toiminnan onnistumisen arvioiminen

Arvioida toimintatapojen tai tuotosten muuttumista alalla/alan yrityksessä sekä esittää kehittämistarpeita kestävän kehityksen edistämiseen tulevaisuudessa.

ARVIOTAVAN TEHTÄVÄN EDISTYMINEN

TEHTÄVÄNÄ ON TOIMIA KESTÄVÄN KEHITYKSEN AKTIIVISENA TOIMIJANA TEKSTIILI- JA MUOTIALALLA

1. VALITSE TEKSTIILI- JA MUOTIALALTA YRITYS/KOHDE/TOIMINTA

2. ARVIO VALITSEMASI YRITYKSEN/KOHTEEN/TOIMINNAN NYKYISTÄ TOIMINTAA KESTÄVÄN KEHITYKSEN NÄKÖKULMISTA

- Tutustu yritykseen/kohteeseen/toimintaan
- Arvio kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä
- Pohdi ehdotuksia kestäväen kehityksen kehittämiskohteista

Hyödynnä aikaisempien kurssien aineistoja mm. YK Kestävän kehityksen tavoitteita 2030 sekä osa-alueita, Tekstiiliteollisuuden systeemisiiä ongelmia, jne. Kysy tarpeen mukaan vinkkiä opiskelutovereilta ja opettajalta.

3. SUUNNITTELE VALITSEMALLESI YRITYKSELLE/KOHTEELE/TOIMINNALLE KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTATAPOJA

- määrittele tavoitteita kestäväen kehityksen edistämiseksi
- valitse keinoja ja toimintatapoja, joilla on mahdollista edistää kestävä kehitystä
- suunnittele aikataulu ja tarvittavat resurssit (kuka, mitä, milloin?)
- pohdi mahdollisia yhteistyötahoja
- suunnittele myös miten viestisit näistä tavoitteista

4. TOTEUTA SUUNNITTELEMASI KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMET MAHDOLLISUUKSIEN MUKAAN

5. ARVIOI MITEN SUUNNITELLUT KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTATAVAT MUUTTIVAT/MUUTTAISIVAT TOIMINTATAPOJA JA TUOTTEITA/PALVELUITA

5. ESITTELE OMA TYÖSI RYHMÄLLE

- esityksen voi lisätä tehtävään tiedostona, josta voimme näyttää sen muille opettajan koneelta

Oletko valinnut
jo yrityksen/
kohteen/
Toiminnan?

Oletko
päässyt
alkuun?

LINEAARITALOUS - KIERTOTALOUS

LINEAARITALOUS

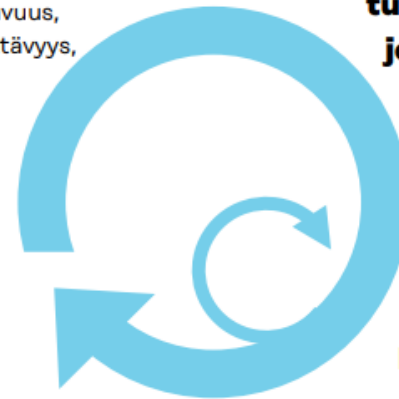
KIERTOTALOUS

Kestävä tuotesuunnittelu

(uusiutuvuus, korjattavuus,
modulaarisuus, päivitettävyys,
kierrätettävyys)

Kierrätetyt ja uusiutuvat raaka-aineet

Takaisinotto,
kierrätys,
jalostusarvon
nosto

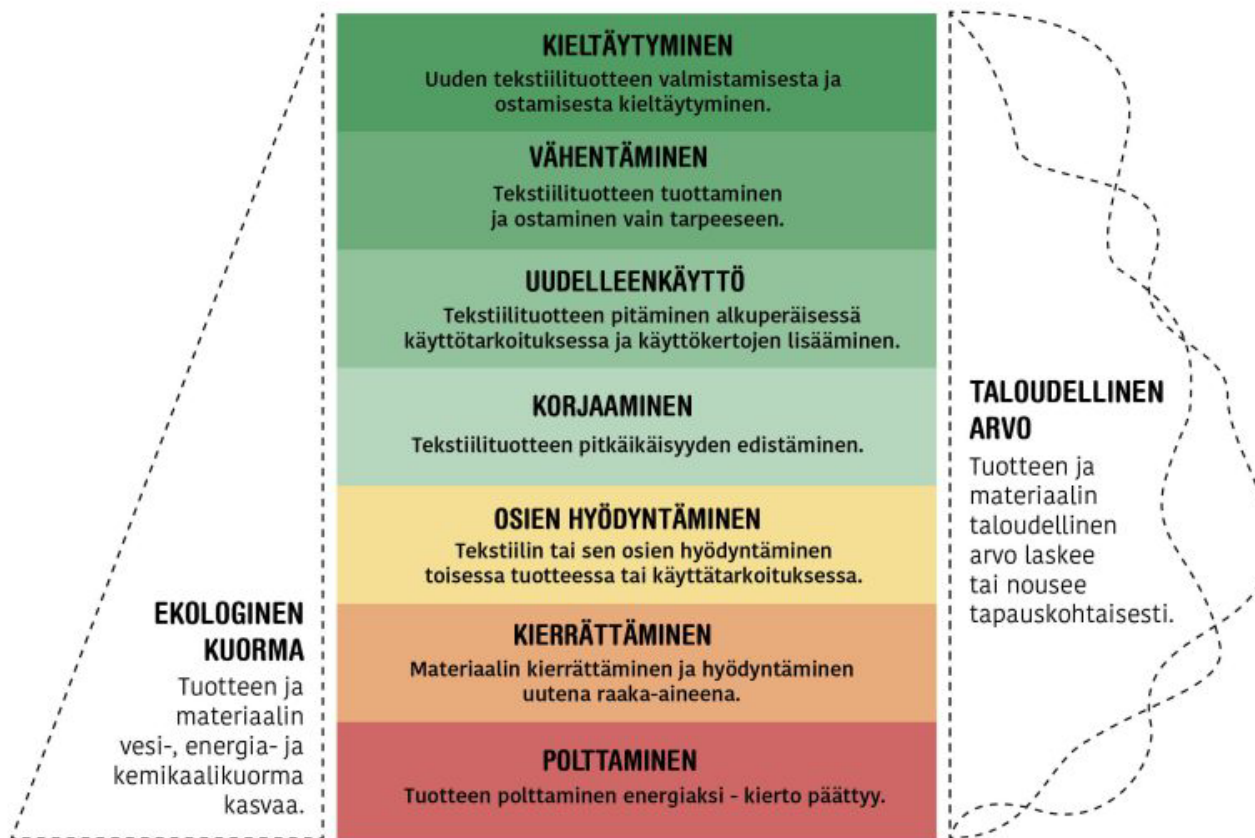

Energiatehokkaat
tuotantoprosessit,
jotka eivät tuota
jätettä

Käyttöiän
pidennys,
uudelleenkäyttö,
korjaus

TEKSTIILIEN KIERTOTALOUDEN TASOT

TUOTTEEN JA MATERIAALIN EKOLOGISEN JA TALOUDELLISEN ARVON MUUTOS

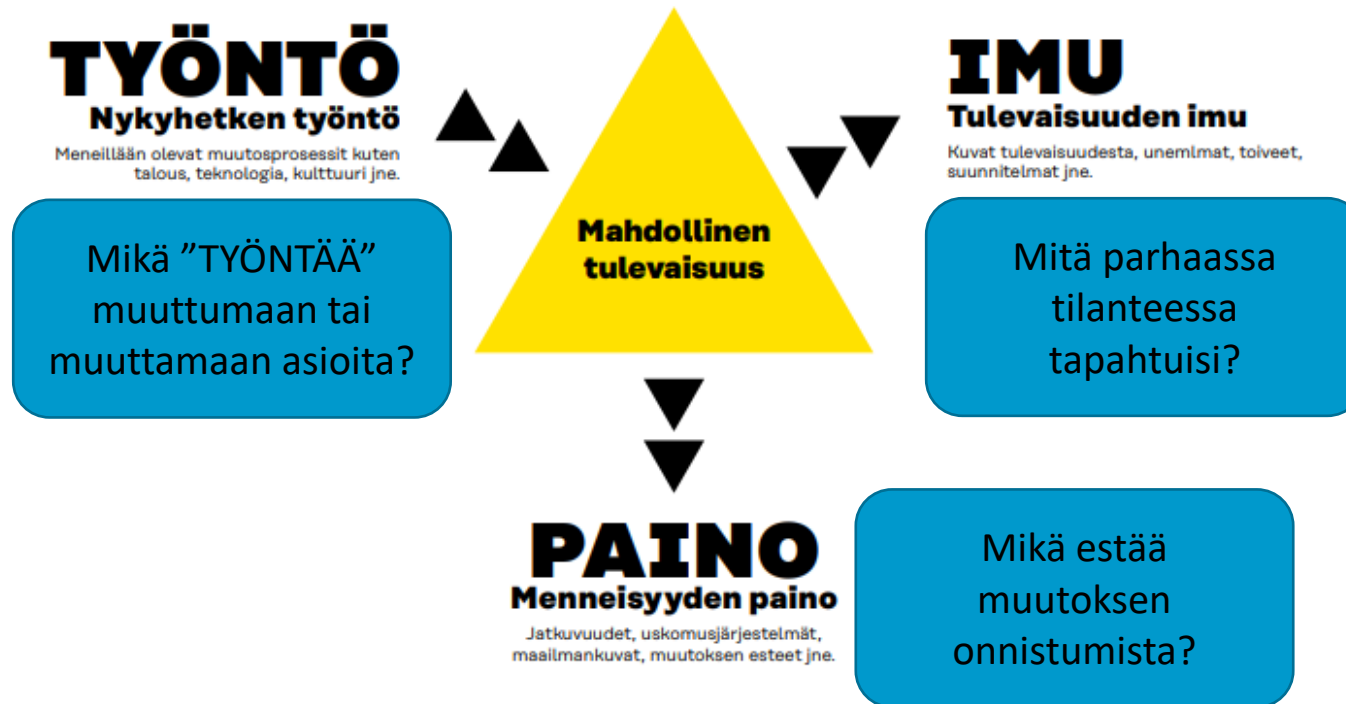

Muokattu lähteestä: Reikea, D., Vermeulena, W.J.V. & Witjesb, S. (2018). The circular economy: New or Refurbished as CE 3.0? – Exploring Controversies in the Conceptualization of the Circular Economy through a Focus on History and Resource Value Retention Options. Resources, Conservation & Recycling 135 (2018) 246-264.

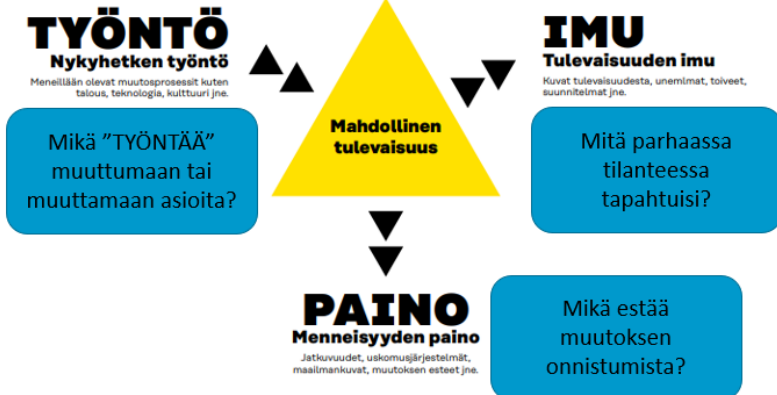
MENETELMIÄ JA TYÖKALUJA NYKYTILAN ARVIOINTIIN

SITRA – TULEVAISUUS KOLMIO

Tulevaisuuskolmio

Tulevaisuuskolmio

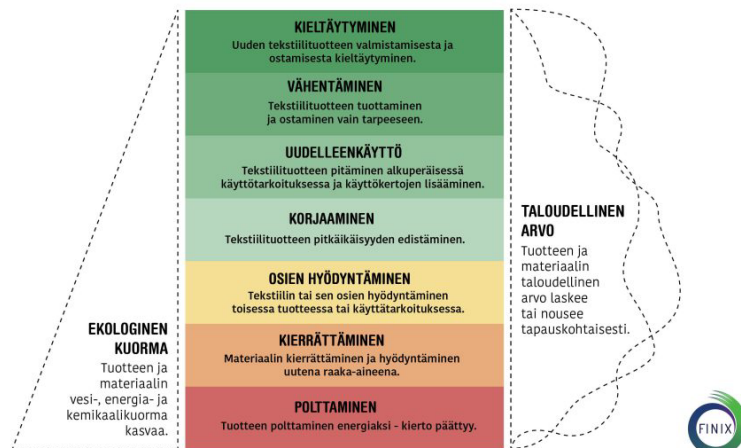

Ryhmätyö 2. SITRA Tulevaisuuskolmio

5 ryhmää:

1. Materiaalien kierrättäminen
2. Osien hyödyntäminen
3. Korjaaminen
4. Uudelleenkäyttö
5. Vähentäminen – tuottaminen ja ostaminen vain tarpeeseen

TEKSTIILIEN KIERTOTALOUDEN TASOT TUOTTEEN JA MATERIAALIN EKOLOGISEN JA TALOUDELLISEN ARVON MUUTOS

Muokattu lähteestä: Reijka, D., Vermeulen, W.J.V. & Witjes, S. (2016). The circular economy: New or Refurbished as CE 3.0? – Exploring Controversies in the Conceptualization of the Circular Economy through a Focus on History and Resource Value Retention Options. Resources, Conservation & Recycling 119. (2016) 246-264.

Käsitelkää ryhmässä valitun tason osalta seuraavat ja kirjatkaa tulevaisuuskolmio pohjaan näkemyksenne

1. Nykyhetken työntö
2. Tulevaisuuden imu
3. Menneisyyden painolasti

BUSINESS MODEL CANVAS – yrityksen nykytilan kuvaus kestävästä kehityksestä

Positiiviset vaikutukset 		Negatiiviset vaikutukset 	
Vastuulliset kumppanit 	Ydintoiminnot & kestävä arvon luominen 	Kestävät arvolupaukset 	Kestävä asiakassuhde
	Kanavat 		Vastuulliset asiakasryhmät
			Resurssit ja sivuvirrat
			Materiaalit ja kierto
Kulurakenne 	Ohjaustoimet, yritystuet, verohelpotukset, raportointivelvollisuus, mittarit ja auditointi 	Tulovirrat 	

Tämä työkalu on muokattu ja suomennettu Creative Commons Attribution – ShareAlike 4.0 International lisensillä julkaistusta, Threebillyn tuottamasta englanninkielisestä teoksesta. Tämä tuotos on lisensoitu Creative Commons – Nimeä-JaaSamoin 4.0 lisenssillä.

BUSINESS MODEL CANVAS – yrityksen nykytilan kuvaus kestävän kehityksen näkökulmista

<p>Positiiviset vaikutukset </p> <p>Mitä YK:n kestävän kehityksen tavoitteita yritystoimintasi edistää? Millä tavalla yritystoimintasi vahvistaa kiertotaloutta?</p> <p>Organisaatiolle: Kasvuyhteisölle (yhteiskunta): Ekosysteemille (planeetta):</p>		<p>Negatiiviset vaikutukset </p> <p>Mitkä ovat tuotteen tai palvelun negatiiviset vaikutukset valmistuksen, käytön ja käytöstä poiston yhteydessä?</p> <p>Organisaatiolle: Kasvuyhteisölle (yhteiskunta): Ekosysteemille (planeetta): jäte, ympäristöhaitat, kemikaalit, logistiikka, heijastusvaikutukset</p>		
<p>Vastuulliset kumppanit </p> <p>Millaisilta kumppaneilta saa tukea vastuullisuuden vahvistamiseen?</p> <p>Kuinka voimme saada koko tuotantoketjun vastuullisemmaksi, läpinäkyvämmäksi ja kiertotalouden mukaiseksi?</p> <p>Ovatko teolliset symbioosit mahdollisia?</p> <p>Millaisten kumppaneiden kanssa yritys voi vaikuttaa (ympäristö)lainsäädäntöön?</p> <p>Millä tavalla kumppanit tai heiltä saatavat resurssit pienentävät ympäristövaikutuksiamme?</p> <p>Miten voimme pienentää kumppaneidemme ympäristövaikutuksia?</p>	<p>Ydintoiminnot & kestävä arvon luominen </p> <p>Mitkä ovat yrityksen ydintoiminnot?</p> <p>Millä tavalla ydintoiminnot vahvistavat vastuullisuutta ja kiertotaloutta?</p> <p>Kuinka voimme muokata ydintoimintoja vastuullisuuden varmistamiseksi?</p>	<p>Kestävät arvolutapaukset </p> <p><i>Miten vastuullisuus muutetaan asiakkaalle arvoksi?</i></p> <p>Minkä ongelman ratkaisemme, mitä arvoa luomme?</p> <p>Minkä ongelman tai ympäristöhaasteen yritys pyrkii toiminnallaan ratkaisemaan?</p> <p>Kuinka ratkaisemme asiakkaan ongelmat kestävämmiin?</p> <p>Mikä on arvolutapauksemme asiakkaalle, yhteiskunnalle, ekosysteemille?</p> <p>Ketä yritys työllistää?</p>	<p>Kestävä asiakassuhde </p> <p>Missä asiakassuhteissa toteutuvat sekä asiakkaiden odotukset että vastuu ympäristöstä? Miten teemme olemassa olevista asiakassuhteista kestävämpiä?</p>	<p>Vastuulliset asiakasryhmät </p> <p>Keitä ovat yrityksen asiakkaat? Miten voimme ohjata heitä toimimaan vastuullisesti? Mitkä asiakassegmentit voivat auttaa edistämään kestäviä ratkaisujamme?</p>
	<p>Kanavat </p> <p>Miten voimme tehdä jakelukanavistamme vastuullisia, resurssitehokkaita ja kiertotaloutta tukevia?</p> <p>Miten parhaiten viestimme tuotteidemme ja palveluiden vastuullisuudesta?</p>		<p>Resurssit ja sivuvirrat </p> <p>Mitä resursseja tarvitset? Mistä ne ohjautuvat yrityksellesi? (raaka-aineet, energia, tuotteet ja palvelut, tilat, aika ja osaaminen) Miten yritys hyödyntää sivuvirtoja? Millaisia kestäviä teknologioita on käytössä? Mitä resursseja voit jakaa toisen yrityksen kanssa?</p>	<p>Materiaalit ja kierto </p> <p>Mitä tapahtuu tuotteen elinkaaren lopussa? Voidaanko tuote kierrättää, uudelleen hyödyntää tai jalostaa kannattavasti? Mitä sivuvirtoja/resursseja tuotat? Mihin ne ohjataan? Onko yrityksen pakko luopua tuotteesta vai voisiko toimintamalli olla palvelu?</p>
<p>Kulurakenne </p> <p>Mikä yrityksen toiminnoista tai raaka-aineista on ongelmallisin kestävän kehityksen kannalta? Millaisia vaihtoehtoja on olemassa? Ovatko vaihtoehdot taloudellisesti mahdollisia?</p>		<p>Ohjaustoimet, yritystuet, verohelpotukset, raportointivelvollisuus, mittarit ja auditointi </p>	<p>Tulovirrat </p> <p>Mitkä ovat nykyiset tulovirrat? Mitkä ovat mahdollisia tulovirtoja? <i>Onko asiakas halukas maksamaan vastuullisemmasta tuotteesta enemmän?</i> Onko meidän mahdollista luoda jokin ainutlaatuinen etu, joka liittyy kestävyys/vastuullisuuteen?</p>	

Tämä työkalu on muokattu ja suomennettu Creative Commons Attribution – ShareAlike 4.0 International lisensillä julkaistusta, Threebilityn tuottamasta englanninkielisestä teoksesta. Tämä tuotos on lisensoitu Creative Commons – Nimeä-JaaSamoin 4.0 lisenssillä.

SBMC_Kestävän liiketoiminnan suunnittelun työkalut esimerkkejä

Ryhmätyö 3. YRITYKSEN NYKYTILAN ARVIOINTI

Pohtikaa ryhmässä Tekstiili- ja muotialaan liittyen keskeisimmät kysymykset/asiat Business Model Canvas – pohjaan kestävän kehityksen näkökulmista

Hyödyntäkää vinkkikortteja

Kirjatkaa tiedot pohjalle

Esittely muulle ryhmälle

Positiiviset vaikutukset 		Negatiiviset vaikutukset 	
Vastuulliset kumppanit 	Ydintoiminnot & kestävä arvon luominen Kanavat 	Kestävät arvolutapaukset 	Kestävä asiakassuhde Resurssit ja sivuvirrat
			Vastuulliset asiakasryhmät Materiaalit ja kierto
Kulurakenne 		Ohjaustoimet, yritystuet, verohelpotukset, raportointivelvollisuus, mittarit ja auditointi 	Tulovirrat

Tämä työkalu on muokattu ja suomennettu Creative Commons Attribution – ShareAlike 4.0 International lisensoitulla julkaisusta, Threebilbyn tuottamasta englanninkielisestä teoksesta. Tämä tuote on lisensoitu Creative Commons – Nimeä-Jäsälleen 4.0 lisensoilla.

Positiiviset vaikutukset 		Negatiiviset vaikutukset 	
<p>Mitä YK:n kestävän kehityksen tavoitteita yritystoimintasi edistää? Millä tavalla yritystoimintasi vahvistaa kiertotaloutta?</p> <p>Organisaatiolle: Kasvuyhteisölle (yhteiskunta): Ekosysteemille (planeetta):</p>			
Vastuulliset kumppanit 	Ydintoiminnot & kestävä arvon luominen Mitä ovat yrityksen ydintoiminnot? Millä tavalla ydintoiminnot vahvistavat vastuullisuutta ja kiertotaloutta? Kuinka voimme muokata ydintoimintoja vastuullisuuden varmistamiseksi? Kanavat Miten voimme tehdä jakelukanavistamme vastuullisiksi, resurssitehokkaita ja kiertotaloutta tukevia? Miten parhaiten viestimme tuotteidemme ja palveluiden vastuullisuudesta?	Kestävät arvolutapaukset Miten vastuullisuus muutetaan osiikkaalle arvoksi? Minkä ongelman ratkaisemme, mitä arvoa luomme? Minkä ongelman tai ympäristöhaasteen yritys pyrkii toiminnallaan ratkaisemaan? Kuinka ratkaisemme asiakkaiden ongelmia kestävämmällä? Mikä on arvolutapauksenne asiakkaalle, yhteiskunnalle, ekosysteemille? Ketä yritys työllistää?	Kestävä asiakassuhde Missä asiakassuhteissa toteutuvat sekä asiakkaiden odotukset että vastuuympäristöstä? Miten teemme olemassa olevista asiakassuhteista kestävämpiä? Resurssit ja sivuvirrat Mitä resursseja tarvitset? Mistä ne ohjautuvat yrityksellesi? (raaka-aineet, energia, tuotteet ja palvelut, tilat, aika ja osaaminen) Miten yritys hyödyntää sivuvirtoja? Millaisia kestäviä teknologioita on käytössä? Mitä resursseja voit jakaa toisen yrityksen kanssa?
			Vastuulliset asiakasryhmät Keitä ovat yrityksen asiakkaat? Miten voimme ohjata heitä toimimaan vastuullisesti? Mitkä asiakassegmentit voivat auttaa edistämään kestäviä ratkaisujamme? Materiaalit ja kierto Mitä tapahtuu tuotteen elinkaaren lopussa? Voidaanko tuote kierrättää, uudelleen hyödyntää tai jätöstä kannattavasti? Mitä sivuvirtoja/resursseja tuotat? Mihin ne ohjataan? Onko yrityksen pakko luopua tuotteesta vai voisiko toimintamalli olla palvelu?
Kulurakenne Mikä yrityksen toiminnosta tai raaka-aineista on ongelmallisinta kestävä kehityksen kannalta? Millaisia vaihtoehtoja on olemassa? Ovatko vaihtoehdot taloudellisesti mahdollisia?		Ohjaustoimet, yritystuet, verohelpotukset, raportointivelvollisuus, mittarit ja auditointi 	Tulovirrat Mitä ovat myydyt tulovirrat? Mitä ovat mahdollisia tulovirtoja? Onko asiakas halukas maksamaan vastuullisemmasta tuotteesta enemmän? Onko meidän mahdollista luoda jokin ainutlaatuinen etu, joka liittyy kestävyteen/vastuullisuuteen?

Tämä työkalu on muokattu ja suomennettu Creative Commons Attribution – ShareAlike 4.0 International lisensoitulla julkaisusta, Threebilbyn tuottamasta englanninkielisestä teoksesta. Tämä tuote on lisensoitu Creative Commons – Nimeä-Jäsälleen 4.0 lisensoilla.

YRITYKSEN/KOHTTEEN/TOIMINNAN NYKYTOIMINNAN ARVIOINTI KESTÄVÄN KEHITYKSEN NÄKÖKULMISTA

Sosiaalinen kestävyys

Taloudellinen kestävyys

Kulttuurinen kestävyys

Ekologinen kestävyys

Kuvio 1. Kestävän kehityksen osa-alueet ja niiden välinen yhteys

Kuvio: Menestyvä työyhteisö ja kestävä tulevaisuus – Matkaopas pk-yrityksille, Metropolia Ammattikorkeakoulu 2023

KESTÄVÄ JA VASTUULLINEN YRITYSTOIMINTA

IHMINEN Sosiaalinen kestävyys	TALOUS Taloudellinen kestävyys	YMPÄRISTÖ Ekologinen kestävyys
Yrityksen arvot Sitoutunut ja vastuullinen johto Työntekijöiden hyvinvointi, terveys ja tasa-arvoinen kohtelu Työympäristön turvallisuus, terveellisyys, viihtyisyys ja esteettömyys Avoimuus, yhteistyö ja osallistumisen mahdollisuudet	Hyvä johtamis- ja hallintotapa Taloudellinen toimintakyky ja tasapainoinen kasvu Riskienhallinta Rehellinen ja avoin verotus	Vastuulliset hankinnat, logistiikka ja palvelut Materiaalitehokkuus ja jätteen määrän vähentäminen Kiertotalous Energiatehokkuus Vähäpäästöiset liikkumistavat Tuotteiden ja palveluiden vuokraaminen

Taulukko 1. Kestävän kehityksen näkökulmat ja toimenpiteet yritystoiminnassa. [Menestyvä työyhteisö ja kestävä tulevaisuus – Matkaopas pk-yrityksille](#), Metropolia Ammattikorkeakoulu 2023

KESTÄVÄ KEHITYS YRITYKSESSÄ

Sosiaalinen kestävyys

SOSIAALINEN KESTÄVYYS (IHMINEN)

- Meillä pidetään säännöllisesti huolta työn turvallisuudesta.
- Meillä on oikeudenmukaiset työehdot.
- Tiedän, että joku pitää puoliani kiperässä paikassa.
- Voin sairastaa hyvällä omallatunnolla kotona.
- Saan vaikuttaa oman työni kehittämiseen.
- Meillä toteutetaan säännöllisesti hyvin suunniteltuja henkilö- ja/tai tiimi-kohtaisia kehityskeskusteluja.
- Saan ja osaan työntekijänä vaikuttaa yrityksen toimintaan ja ymmärrän tuottavuutta.
- Meillä kiinnitetään huomiota siihen, että oma työ ja työilmapiiri koetaan hyvänä.
- Minulla on mahdollisuus kokea työssäni positiivisia kokemuksia, jotka heijastuvat työilmapiiriin.
- Meillä on reilut työkaverit organisaatiossa.
- Meillä uskalletaan puhua ja puuttua epäkohtiin.
- Meillä on moninainen työyhteisö, ja moninaisuus on mukana työyhteisön kehittämisessä.

KESTÄVÄ KEHITYS YRITYKSESSÄ

Taloudellinen kestävyys

TALOUELLINEN KESTÄVYYS (TALOUS)

- Seuraamme yrityksen taloudellista toimintakykyä huolellisesti laaditun kirjanpidon ja tilinpäätösten avulla.
- Huolehdimme yrityksen verovelvollisuuksista tunnollisesti.
- Meillä on suunnitelma vahinkotilanteiden hoitamiseen ja niistä toimimiseen (vakuutusturva).
- Korruptio tai lahjonta ei ole missään muodossa hyväksyttävää.
- Kilpailutamme palveluja järkevästi.
- Valitsemme yhteistyökumppanimme (meille tavaroita tai palveluita tuottavat) huolellisesti ja tiedämme, mihin he maksavat veronsa.
- Käytämme tilojamme monipuolisesti.
- Huolehdimme rakennusten kunnossapidosta ja korjauksista säännöllisesti.
- Huollamme koneet ja laitteet huolletaan ajoissa ja huolto-ohjelmien mukaisesti.
- Pyrimme optimoimaan logistiikkaa ja vähentämään kuljetusten määrää.

KESTÄVÄ KEHITYS YRITYKSESSÄ

Ekologinen kestävyys

EKOLOGINEN KESTÄVYYS (YMPÄRISTÖ)

- Olemme vähentäneet valmistusmateriaalien määrää tai lisänneet kierrätysmateriaaleja.
- Olemme kartoittaneet yhteistyökumppaneidemme (alihankkijat ja urakoitsijat) ympäristöriskit.
- Olemme vähentäneet pakkausmateriaalin määrää tai lisänneet kierrätysmateriaaleja.
- Hyödynnämme tavaroiden uudelleen käyttöä ja kierrätysmahdollisuuksia.
- Huolehdimme jätteiden lajittelusta.
- Seuraamme yrityksen energian ja vedenkulutuksen määrää säännöllisesti.
- Hyödynnämme vihreää energiaa uusiutuvista energialähteistä (tuuli-, vesi- ja aurinkovoima, bioenergia).
- Tiedämme, miten koneita, laitteita ja tiloja käytetään energiatehokkaasti.
- Hyödynnämme työskentelyssä joustavasti etätyö- ja etäkokousmahdollisuuksia.
- Olemme vähentäneet työmatkojen määrää.
- Meillä on mahdollisuus myös kasvislounaaseen.
- Suosimme yrityslahjoina kotimaisia, kestäviä palveluita ja tuotteita.

S-SWOT

Ympäristöhaasteet, sosiaaliset ja inhimilliset haasteet, megatrendit

Haasteet

Mitkä muutoksia näet ympärilläsi?
Esim.

- luonnonvarojen niukkuus
- veden saatavuus
- jätteet ja vaarat
- ilmaston lämpeneminen
- sään vaihtelu, ääriolosuhteet

Trendit

Mitkä ovat vastuullisuuden kannalta suuria trendejä?
Esim.

- innovaatiot ja teknologian kehitys
- demografiset ja sosiaaliset muutokset
- maailmantalouden dynamiikka
- poliittiset ja lainsäädännölliset vaatimukset

Vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet & uhat

Vahvuudet (Strengths)

- Mitkä ovat yrityksen vahvuudet?
- Miten näitä vahvuuksia voidaan hyödyntää ympäristöhaasteiden taklaamisessa?
- Miten yritys voi yhteistyössä hyödyntää kumppaniensa vahvuuksia ympäristöhaasteiden taklaamiseen?

Mahdollisuudet (Opportunities)

- Kuinka yritys voi vahvuuksillaan vastata ympäristöhaasteisiin?
- Millaista arvoa voitaisiin luoda uusilla tuotteilla, palveluilla tai liiketoimintamalleilla?

Heikkoudet (Weaknesses)

- Mitkä ovat yrityksen heikkoudet?
- Mitkä heikkoudet liittyvät eniten ympäristöhaasteisiin? Miten näiden heikkouksien vaikutusta voidaan vähentää?
- Mitä ovat ympäristön haasteisiin liittyvät heikkoudet, jotka aiheutuvat kumppaneista tai heidän toiminnastaan?

Uhat (Threats)

- Millaiset ympäristöhaasteet uhkaavat mahdollisesti tulevaisuudessa liiketoiminnan arvoa?
- Huomioi suoraan vaikuttavat haasteet ja tuotantoketjun kumppaneihin kohdistuvat haasteet.

Prioriteetit ja toiminta

Prioriteetit

- Mitkä näkemykset vaikuttavat eniten sidosryhmiin?
- Priorisoi vahvuudet ja heikkoudet yrityksen strategian ja vision mukaisesti.
- Tunnista vahvat lähettiläät.
- Korosta näkemyksiä, joiden uskot vaikuttavan eniten yrityksen johtoon.

Toiminta

- Millaisilla toimilla uhkia pystytään pienentämään tai niitä voidaan välttää?
- Millaisilla toimilla mahdollisuuksia pystytään hyödyntämään?

Tämä työkalu on muokattu ja suomennettu Creative Commons Attribution – ShareAlike 4.0 International lisensillä julkaistusta, Threebillyn tuottamasta englanninkielisestä teoksesta. Tämä tuotos on lisensoitu [Creative Commons – Nimeä-JaaSamoin 4.0](#) lisensillä.

EETTISET PERIAATTEET

CODE OF CONDUCT

Yhteiset pelisäännöt – yhteinen tapa toimia

Vahvistavat toivottua käyttäytymistä

→ Usein myös koskevat yhteistyökumppaneita

Kestävän toiminnan keskiössä

Henkilöstön ja esihenkilöiden vastuut ja velvollisuudet			
Yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys	Nollatoleranssi häirinnälle	Monimuotoisuus ja osallisuus	Lahjat, edustus ja sponsorointi
Eturistiriidat ja jääviystilanteet	Reilu kilpailu	Toiminta kolmansien osapuolien kanssa	Yrityksen omaisuuden suojaaminen
Tietosuoja	Työturvallisuus	Media-käyttäytyminen	Ympäristö- ja ihmisoikeusvastuu
Eettisten periaatteiden vastaiseen toimintaan puuttuminen			

- SOSIAALINEN KESTÄVYYS (IHMINEN)**
- Meillä pidetään säännöllisesti huolta työn turvallisuudesta.
 - Meillä on oikeudenmukaiset työehdot.
 - Tiedän, että joku pitää puoliani kiperässä paikassa.
 - Voin sairastaa hyvällä omallatunnolla kotona.
 - Saan vaikuttaa oman työni kehittämiseen.
 - Meillä toteutetaan säännöllisesti hyvin suunniteltuja henkilö- ja/tai tiimi-kohtaisia kehityskeskusteluja.
 - Saan ja osaan työntekijänä vaikuttaa yrityksen toimintaan ja ymmärrän tuottavuutta.
 - Meillä kiinnitetään huomiota siihen, että oma työ ja työilmapiiri koetaan hyvänä.
 - Minulla on mahdollisuus kokea työssäni positiivisia kokemuksia, jotka heijastuvat työilmapiiriin.
 - Meillä on reilut työkaverit organisaatiossa.
 - Meillä uskalletaan puhua ja puuttua epäkohtiin.
 - Meillä on moninainen työyhteisö, ja moninaisuus on mukana työyhteisön kehittämisessä.

- TALOUDELLINEN KESTÄVYYS (TALOUS)**
- Seuraamme yrityksen taloudellista toimintakykyä huolellisesti laaditun kirjanpidon ja tilinpäätösten avulla.
 - Huolehdimme yrityksen verovelvollisuuksista tunnollisesti.
 - Meillä on suunnitelma vahinkotilanteiden hoitamiseen ja niistä toimimiseen (vakuutus turva).
 - Korruptio tai lahjonta ei ole missään muodossa hyväksyttävää.
 - Kilpailutamme palveluja järkevästi.
 - Valitsemme yhteistyökumppanimme (meille tavaroita tai palveluita tuottavat) huolellisesti ja tiedämme, mihin he maksavat veronsa.
 - Käytämme tilojamme monipuolisesti.
 - Huolehdimme rakennusten kunnossapidosta ja korjauksista säännöllisesti.
 - Huollamme koneet ja laitteet huolletaan ajoissa ja huolto-ohjelmien mukaisesti.
 - Pyrimme optimoimaan logistiikkaa ja vähentämään kuljetusten määrää.

- EKOLOGINEN KESTÄVYYS (YMPÄRISTÖ)**
- Olemme vähentäneet valmistusmateriaalien määrää tai lisänneet kierrätysmateriaaleja.
 - Olemme kartoittaneet yhteistyökumppaneidemme (alihankkijat ja urakoitsijat) ympäristöriskit.
 - Olemme vähentäneet pakkausmateriaalin määrää tai lisänneet kierrätysmateriaaleja.
 - Hyödynnämme tavaroiden uudelleen käyttöä ja kierrätysmahdollisuuksia.
 - Huolehdimme jätteiden lajittelusta.
 - Seuraamme yrityksen energian ja vedenkulutuksen määrää säännöllisesti.
 - Hyödynnämme vihreää energiaa uusiutuvista energialähteistä (tuuli-, vesi- ja aurinkovoima, bioenergia).
 - Tiedämme, miten koneita, laitteita ja tiloja käytetään energiatehokkaasti.
 - Hyödynnämme työskentelyssä joustavasti etätyö- ja etäkokousmahdollisuuksia.
 - Olemme vähentäneet työmatkojen määrää.
 - Meillä on mahdollisuus myös kasvislounaaseen.
 - Suosimme yrityslahjoina kotimaisia, kestäviä palveluita ja tuotteita.

Ryhmätyö 4. YRITYKSEN KESTÄVÄN KEHITYKSEN ARVIOINTI Sosiaalinen – Taloudellinen – Ekologinen näkökulma

Pohtikaa ryhmässä Tekstiili- ja muotialaan liittyen aineistossa esitettyjen kohtien soveltuvuutta toimialalle

Tehkää tarvittavia muutoksia – vähentäkää, lisätkää, muuttakaa

Kirjatkaa tiedot pohjalle

Esittely muulle ryhmälle

Lähteet:

SITRA KESTÄVÄÄ KASVUA KIERTOTALOUDEN LIKETOIMINTAMALLEISTA
PowerPoint Presentation

Tekstiilien kiertotalouden tasot – Finix

Tulevaisuuskolmio – Sitra

Kankaanpää & Mustonen, 2023. Kestävänliiketoiminnan suunnittelutyökalut – SBMC. KEOSKI. Kestävän liiketoiminnan suunnittelutyökalut - SBMC | Avointen oppimateriaalien kirjasto | Oamk

Logot ja SDG-kuvakkeet | Suomen YK-liitto (ykliitto.fi)

Menestyvä työyhteisö ja kestävä tulevaisuus – Matkaopas pk-yrityksille

Opas eettisten periaatteiden laatimiseen ja jalkauttamiseen.pdf

tredu

TAMPEREEN SEUDUN AMMATTIOPISTO

TEKSTIILI- JA MUOTIALAN KIERTOTALOUSOSA AJA

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN II

Ammatillista etumatkaa

Rahoittaja

Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN, 3 osp. TAVOITTEET, SISÄLTÖ JA ARVIOINTI

Kurssin tavoitteena on oppia arvioimaan työpaikan tai alan kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä, suunnittelemaan kestävän kehityksen toimintatapoja, toimimaan aktiivisesti kestävän kehityksen edistäjänä sekä arvioimaan kestävän kehityksen toiminnan onnistumista.

Keskeinen sisältö:

Kestävän kehityksen arviointi

Perehtyä alalla/alan yrityksen toimintaan kestävän kehityksen näkökulmista, arvioida alan yrityksen kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä sekä tehdä ehdotuksia kestävän kehityksen kehittämiskohteista.

Kestävän kehityksen toimintatapojen suunnittelu

Määrittellä tavoitteet kestävän kehityksen edistämiseen alalla/alan yritykselle, valita kestävää kehitystä edistäviä keinoja ja toimintatapoja, aikatauluttaa tehtäviä ja määrittää resurssit sekä suunnitella tarvittavaa yhteistyötä.

Kestävän kehityksen aktiivisena toimijana toimiminen

Toteuttaa kestävän kehityksen toimintatapoja alalla/alan yrityksessä, toimia kestävän kehityksen esimerkkinä ja kannustaa muita kestävän kehityksen toimintaan sekä viestiä toimintatapojen muutostarpeista.

Kestävän kehityksen toiminnan onnistumisen arvioiminen

Arvioida toimintatapojen tai tuotosten muuttumista alalla/alan yrityksessä sekä esittää kehittämistarpeita kestävän kehityksen edistämiseen tulevaisuudessa.

ARVIOTAVAN TEHTÄVÄN EDISTYMINEN

TEHTÄVÄNÄ ON TOIMIA KESTÄVÄN KEHITYKSEN AKTIIVISENA TOIMIJANA TEKSTIILI- JA MUOTIALALLA

1. VALITSE TEKSTIILI- JA MUOTIALALTA YRITYS/KOHDE/TOIMINTA

2. ARVIO VALITSEMASI YRITYKSEN/KOHTEEN/TOIMINNAN NYKYISTÄ TOIMINTAA KESTÄVÄN KEHITYKSEN NÄKÖKULMISTA

- Tutustu yritykseen/kohteeseen/toimintaan
- Arvio kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä
- Pohdi ehdotuksia kestäväen kehityksen kehittämiskohteista

Hyödynnä aikaisempien kurssien aineistoja mm. YK Kestäväen kehityksen tavoitteita 2030 sekä osa-alueita, Tekstiiliteollisuuden systeemisii ongelmia, jne. Kysy tarpeen mukaan vinkkiä opiskelutovereilta ja opettajalta.

3. SUUNNITTELE VALITSEMALLESI YRITYKSELLE/KOHTEELLE/TOIMINNALLE KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTATAPOJA

- määrittele tavoitteita kestäväen kehityksen edistämiseksi
- valitse keinoja ja toimintatapoja, joilla on mahdollista edistää kestävä kehitystä
- suunnittele aikataulu ja tarvittavat resurssit (kuka, mitä, milloin?)
- pohdi mahdollisia yhteistyötahoja
- suunnittele myös miten viestisit näistä tavoitteista

4. TOTEUTA SUUNNITTELEMASI KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMET MAHDOLLISUUKSIEN MUKAAN

5. ARVIOI MITEN SUUNNITELLUT KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTATAVAT MUUTTIVAT/MUUTTAISIVAT TOIMINTATAPOJA JA TUOTTEITA/PALVELUITA

5. ESITTELE OMA TYÖSI RYHMÄLLE

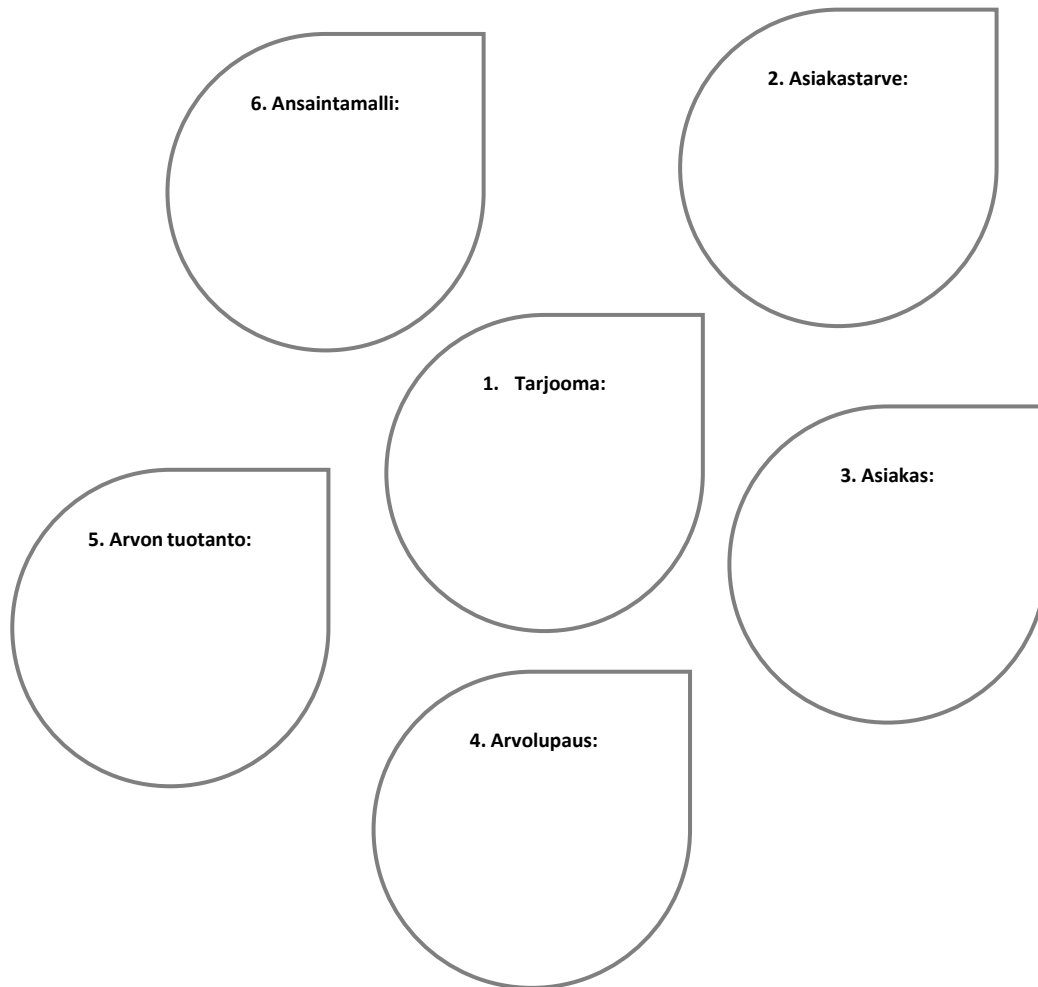
- esityksen voi lisätä tehtävään tiedostona, josta voimme näyttää sen muille opettajan koneelta

Oletko valinnut
jo yrityksen/
kohteen/
Toiminnan?

Oletko
päässyt
alkuun?

MENETELMIÄ JA TYÖKALUJA NYKYTILAN ARVIOINTIIN

Työskentelypohja | Liiketoimintamahdollisuuden havainnollistaminen

1. **Tarjooma** – *Mitä lukisi laskussa, jos se lähetetään asiakkaalle? Mistä tuotteesta, palvelusta tai niiden yhdistelmästä on kyse? (otsikko: ei ratkaista tässä vielä mitään, mutta antaa raamit, mikä piirissä pohditaan)*
2. **Asiakstarve** – *Mitä ilman asiakas ei tule toimeen? Mikä on polttava tarve, joka asiakkaalla on? Ongelma, mitä muut eivät ole vielä ratkaisseet?*
3. **Asiakas** – *Kenelle tunnistettu asiakstarve kaikkein merkityksellisin ja eniten hyötyä/lisääarvoa tuova? Mikä olisi ideaali asiakassegmentti, riittävän iso ja yksilöitävä?*
4. **Arvolupaus** – *Mitä asiakkaalle luvataan? Kuinka asiakkaan ongelma ratkaistaan, elämä helpottuu tai asiakas onnistuu paremmin? Kriteerit hyvälle arvolupaukselle: Erottuva, mitattava ja asiakkaalle merkityksellinen*
5. **Arvon tuotanto** – *Miten arvolupaus pidetään, mitä prosesseja ja resursseja vaaditaan arvolupauksen pitämiseksi?*
6. **Ansaintamalli** – *Miten tehdään bisnestä? Millä tavoin asiakasta veloitetaan (esim. kk maksu, kertamaksu, ei veloitusta, mutta brändihyötyä, muuta mitä?)*

KESTÄVÄ KEHITYS YRITYKSESSÄ

Sosiaalinen kestävyys

Sosiaaliset, yhteisölliset, kulttuuriset ja yhteiskunnalliset vaikutukset

Asiakkaiden kanssa tehdään yhteistyötä ja saatuun palautteeseen reagoidaan

Yrittäjän ja henkilöstön työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen on panostettu

Yrittäjän ja henkilöstön osaamista kehitetään

Henkilöstöä ja asiakkaita kohdellaan tasa-arvoisesti ja ketään ei syrjitä

Positiivinen työnantajamielikuva auttaa henkilöstön rekrytoinnissa

Hankinnoissa suositaan paikallisia tuotteita ja yrityksiä

Toimitilojen esteettömyyteen ja verkkoaineiston saavutettavuuteen on kiinnitetty huomiota

KESTÄVÄ KEHITYS YRITYKSESSÄ

Taloudellinen kestävyys

Taloudelliset vaikutukset

Olemme määritelleet tavoitteet yrityksen kannattavuudelle

Tiedämme ketkä ovat taloudellisesti kannattavimpia asiakkaitamme

Yrityksemme huomioi päätöksissään henkilöstön hyvinvoinnin

Osaamme hyödyntää tilinpäätöstietoja

Yrityksemme toiminta on läpinäkyvää

Investoinnit toteutetaan kestävien periaatteiden mukaisesti

Meillä on riskienhallinnan suunnitelma ja tavoitteet riskienhallinnan kehittämiseksi

Suuntaa
vailla
Ensiaskelleet
otettu
Asia
hallussa

KESTÄVÄ KEHITYS YRITYKSESSÄ

	Suuntaa vaihilla	Ensiaskelleet otettu	Asia hallussa
Luonnon näkökulma ja yrityksen vaikutukset ympäristöön			
Yrityksemme tunnistaa toiminnastaan aiheutuvat päästöt	☐	☐	☐
Yrityksemme käyttää uusiutuvia raaka-aineita ja energianlähteitä	☐	☐	☐
Jätteet ja sivuvirrat lajitellaan ja kierrätetään tai hyödynnetään uudestaan	☐	☐	☐
Kuljetusten ympäristövaikutuksiin kiinnitetään huomiota	☐	☐	☐
Huomioimme hankinnoissa kiertotalouden ja ympäristökriteerit	☐	☐	☐
Hiilijalanjälkeä lasketaan ja sitä pyritään pienentämään	☐	☐	☐
Yrityksemme hyödyntää kiertotalouden tuomia mahdollisuuksia liiketoiminnassaan	☐	☐	☐

SOSIAALINEN KESTÄVYYS (IHMINEN)

- Meillä pidetään säännöllisesti huolta työn turvallisuudesta.
- Meillä on oikeudenmukaiset työehdot.
- Tiedän, että joku pitää puoliani kiperässä paikassa.
- Voin sairastaa hyvällä omallatunnonalla kotona.
- Saan vaikuttaa oman työni kehittämiseen.
- Meillä toteutetaan säännöllisesti hyvin suunniteltuja henkilö- ja/tai tiimi-kohtaisia kehityskeskusteluja.
- Saan ja osaan työntekijänä vaikuttaa yrityksen toimintaan ja ymmärrän tuottavuutta.
- Meillä kiinnitetään huomiota siihen, että oma työ ja työilmapiiri koetaan hyvänä.
- Minulla on mahdollisuus kokea työssäni positiivisia kokemuksia, jotka heijastuvat työilmapiiriin.
- Meillä on reilut työkaverit organisaatiossa.
- Meillä uskalletaan puhua ja puuttua epäkohtiin.
- Meillä on moninainen työyhteisö, ja moninaisuus on mukana työyhteisön kehittämisessä.

Sosiaaliset, yhteisölliset, kulttuuriset ja yhteiskunnalliset vaikutukset

	Suuntaa vaille	Ensiskeleht oitettu	Asia hallussa
Asiakkaiden kanssa tehdään yhteistyötä ja saatuu palautteeseen reagoimaan	☐	☐	☒
Yrittäjän ja henkilöstön työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen on panostettu	☐	☐	☒
Yrittäjän ja henkilöstön osaamista kehitetään	☐	☐	☒
Henkilöstöä ja asiakkaita kohdellaan tasa-arvoisesti ja ketään ei syrjitä	☐	☐	☒
Positiivinen työnantajamielikkuu auttaa henkilöstön rekrytoinnissa	☐	☐	☒
Hankinnoissa suositetaan paikallisia tuotteita ja yrityksiä	☐	☐	☒
Toimitilojen esteettömyyteen ja verkkoaineiston saavutettavuuteen on kiinnitetty huomiota	☐	☐	☒

Ryhmätyö 4.

YRITYKSEN KESTÄVÄN KEHITYKSEN ARVIOINTI

Sosiaalinen – Taloudellinen – Ekologinen näkökulma

TALOUDELLINEN KESTÄVYYS (TALOUS)

- Seuraamme yrityksen taloudellista toimintakykyä huolellisesti laaditun kirjanpidon ja tilinpäätösten avulla.
- Huolehdimme yrityksen verovelvollisuuksista tunnollisesti.
- Meillä on suunnitelma vahinkotilanteiden hoitamiseen ja niistä toimimiseen (vakuutusurva).
- Korruptio tai lahjonta ei ole missään muodossa hyväksyttävää.
- Kilpailutamme palveluja järkevästi.
- Valitsemme yhteistyökumppanimme (meille tavaroita tai palveluita tuottavat) huolellisesti ja tiedämme, mihin he maksavat veronsa.
- Käytämme tilojamme monipuolisesti.
- Huolehdimme rakennusten kunnossapidosta ja korjauksista säännöllisesti.
- Huollamme koneet ja laitteet huolletaan ajoissa ja huolto-ohjelmien mukaisesti.
- Pyrimme optimoimaan logistiikkaa ja vähentämään kuljetusten määrää.

Taloudelliset vaikutukset

	Suuntaa vaille	Ensiskeleht oitettu	Asia hallussa
Olemme määritelleet tavoitteet yrityksen kannattavuudelle	☐	☐	☒
Tiedämme ketkä ovat taloudellisesti kannattavimpia asiakkaitamme	☐	☐	☒
Yrityksemme huomioi päätöksissään henkilöstön hyvinvoinnin	☐	☐	☒
Osaamme hyödyntää tilinpäätöstietoja	☐	☐	☒
Yrityksemme toiminta on läpinäkyvää	☐	☐	☒
Investoinnit toteutetaan kestävien periaatteiden mukaisesti	☐	☐	☒
Meillä on riskienhallinnan suunnitelma ja tavoitteet riskienhallinnan kehittämiseksi	☐	☐	☒

Pohtikaa ryhmässä Tekstiili- ja muotialaan liittyen aineistossa esitettyjen kohtien soveltuvuutta toimialalle

EKOLOGINEN KESTÄVYYS (YMPÄRISTÖ)

- Olemme vähentäneet valmistusmateriaalien määrää tai lisänneet kierrätysmateriaaleja.
- Olemme kartoittaneet yhteistyökumppaneidemme (alihankkijat ja urakoitsijat) ympäristöriskit.
- Olemme vähentäneet pakkausmateriaalin määrää tai lisänneet kierrätysmateriaaleja.
- Hyödynnämme tavaroiden uudelleen käyttöä ja kierrätysmahdollisuuksia.
- Huolehdimme jätteiden lajittelusta.
- Seuraamme yrityksen energian ja vedenkulutuksen määrää säännöllisesti.
- Hyödynnämme vihreää energiaa uusiutuvista energialähteistä (tuuli-, vesi- ja aurinkovoima, bioenergia).
- Tiedämme, miten koneita, laitteita ja tiloja käytetään energiatehokkaasti.
- Hyödynnämme työskentelyssä joustavasti etätyö- ja etäkokousmahdollisuuksia.
- Olemme vähentäneet työmatkojen määrää.
- Meillä on mahdollisuus myös kasvislounaaseen.
- Suosimme yrityslahjoina kotimaisia, kestäviä palveluita ja tuotteita.

Luonnon näkökulma ja yrityksen vaikutukset ympäristöön

	Suuntaa vaille	Ensiskeleht oitettu	Asia hallussa
Yrityksemme tunnistaa toiminnastaan aiheutuvat päästöt	☐	☐	☒
Yrityksemme käyttää uusiutuvia raaka-aineita ja energianlähteitä	☐	☐	☒
Jätteet ja sivuvirrat lajitellaan ja kierrätetään tai hyödynnetään uudestaan	☐	☐	☒
Kuljetusten ympäristövaikutuksiin kiinnitetään huomiota	☐	☐	☒
Huomioimme hankinnoissa kiertotalouden ja ympäristökriteerit	☐	☐	☒
Hiilijalanjälkeä lasketaan ja sitä pyritään pienentämään	☐	☐	☒
Yrityksemme hyödyntää kiertotalouden tuomia mahdollisuuksia liiketoiminnassaan	☐	☐	☒

Tehkää tarvittavia muutoksia – vähentäkää, lisätkää, muuttakaa →

Kirjatkaa TIEDOT Padlet

Esittely muulle ryhmälle

Lähde: Kestävän kehityksen näkökulmat ja toimenpiteet yritystoiminnassa. [Menestyvä työyhteisö ja kestävä tulevaisuus – Matkaopas pk-yrityksille](#), Metropolia Ammattikorkeakoulu 2023, [Logot ja SDG-kuvakkeet](#) | Suomen YK-liitto (ykliitto.fi) [Vastuullisuudesta kilpailuetua – Opas yrityksille vastuullisuussuunnitelman laatimiseen](#)

MENETELMIÄ JA TYÖKALUJA TOIMINNAN SUUNNITTELUUN

KIERTOTALOUDEN LIIKETOIMINTAMALLIT

© Syke. Lähde: Sitra, Teknologiateollisuus & Accenture (2015)

ARVOT VASTUULLISUUDEN KEHITTÄMISESSÄ

”ARVO”

- Mitä arvo tarkoittaa?
- Miten tämä näkyy yrityksen käytännön valinnoissa?
- Mitä tästä arvosta halutaan viestiä sidosryhmille? (Asiakkaat, oma henkilöstö, toimittajat, yhteistyökumppanit, jne)

VASTUULLISUUDEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

1

Asiat jo kunnossa →
VIESTINTÄ

2

Asia, jolla on mahdollisuus
saavuttaa kilpailuetua →
KEHITTÄMINEN

3

Asia, jolla on mahdollisuus
saavuttaa kilpailuetua →
KEHITTÄMINEN

KEHITTÄMISTAVOITTEET KÄYNTÖÖN

JOKAISALLE
VASTUULLISUUDEN
KEHITTÄMIS-
TAVOITTEELLE

Kehittämistoimenpiteet vuodelle _____

Ideoi konkreettisia toimenpiteitä, joita aiot toteuttaa ensimmäisenä.

1. KEHITTÄMISTAVOITE:				
MITÄ tehdään	MITEN tehdään (toimenpiteet)	Alkataulu	Kuka tekee / vastuuhenkilö(t)	Miten seuraamme? Mittari(t)

KIERTOTALOUDEN MITTAREITA

	VALMISTUS JA TUOTANTO	PALAUTUS JA KIERRÄTYS	TUOTTEEN KÄYTTÖ	UUELLEENKÄYTTÖ JA KORJAAMINEN	JÄTE JA SIVUVIRRAT
KASVATA	<ul style="list-style-type: none"> Uusiutuvan energian osuus tuotannossa ja jakelussa (%) Tuotteiden osuus, joiden suunnittelussa on huomioitu kierrätettävyys/ korjattavuus (%) 	<ul style="list-style-type: none"> Kierrätystavoitteiden noudattaminen (%) Takaisin otettujen tuotteiden tai materiaalien määrä (kg) Takaisin otettujen tuotteiden tai materiaalien arvo (€) 	<ul style="list-style-type: none"> Tuotteen käyttöaika (vuosia) Tuotteen käyttöaste (%) Tuotot koko tuotteen elinkaaren aikaiselta käytöltä (€) 	<ul style="list-style-type: none"> Tuotot jälkimarkkinoista (€) Sellaisten tuotteiden osuus, joihin tarjotaan elinkaaren pidentämisen palveluita (%) Toteutettujen huoltojen ja korjauksien määrä Varaosien ja korjaustiedon saatavuus Jalkimarkkinoiden laatu ja asiakasuskollisuus (NPS) 	<ul style="list-style-type: none"> Sivuvirtojen hyödyntäminen raaka-aineina (%) Saavutetut säästöt korvaamalla materiaaleja sivuvirroilla (€) Datan saatavuus: tieto siitä, mihin käytetyt tuotteet ja niiden materiaalit päätyvät
VÄHENNÄ	<ul style="list-style-type: none"> Neitseellisten raaka-aineiden määrä tai osuus (% tai kg) Tuotannosta hukkaan tai kaatopaikalle päätyvä jäte (% tai kg) 	<ul style="list-style-type: none"> Kaatopaikalle tai polttoon päätyvän jätteen määrä (kg) Takaisinottojärjestelmien kustannukset (€) Kierrätysprosessin kustannukset (€) 	<ul style="list-style-type: none"> Tuotteen huolto- ja käyttökustannukset (€) Arvon vuosittainen aleneminen (%) Seisokkiaika (%) Tuotannon energian tarve Ilmasto- ja muut ympäristöpäästöt Tuotteiden määrä 	<ul style="list-style-type: none"> Huoltotoimenpiteisiin käytetty aika ja niiden kustannukset (€) Pois heitettyjen tuotteiden määrä Varaosien hinta (hyödyntämällä uusiokäyttöä) (% uusiin verrattuna) 	<ul style="list-style-type: none"> Kaatopaikalle, polttoon tai hukkaan päätyvä tuotteiden ja materiaalien määrä (kg, % tuotannosta)

VINKKEJÄ JA LINKKEJÄ

Yritysvastuun itsearviointi

MicroENTRE® Kasvun tukena

KIERTO 100 - Kiertotaloudesta kasvua – Pirkanmaan yrityksiä

Lähteet:

[Tulevaisuuskolmio – Sitra](#)

[Kankaanpää & Mustonen, 2023. Kestävänliiketoiminnan suunnittelutyökalut –SBMC. KEOSKI. Kestävän liiketoiminnan suunnittelutyökalut - SBMC | Avointen oppimateriaalien kirjasto | Oamk,](#)

[Menestyvä työyhteisö ja kestävä tulevaisuus – Matkaopas pk-yrityksille](#)

[Kiertotalouskompassi--tyhja-pohja-kevyt.pptx](#)

[Opas eettisten periaatteiden laatimiseen ja jalkauttamiseen.pdf](#)

[Logot ja SDG-kuvakkeet | Suomen YK-liitto \(ykliitto.fi\)](#)

[Vastuullisuudesta kilpailuetua – Opas yrityksille vastuullisuussuunnitelman laatimiseen](#)

[SITRA KESTÄVÄÄ KASVUA KIERTOTALOUDEN LIIKETOIMINTAMALLEISTA PowerPoint Presentation](#)

[Yritysvastuun itsearviointi](#)

[MicroENTRE® Kasvun tukena](#)

[KIERTO 100 - Kiertotaloudesta kasvua – Pirkanmaan yrityksiä](#)

tredu

TAMPEREEN SEUDUN AMMATTIOPISTO

TEKSTIILI- JA MUOTIALAN KIERTOTALOUSOSA AJA

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN II

Ammatillista etumatkaa

Rahoittaja

Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN, 3 osp. TAVOITTEET, SISÄLTÖ JA ARVIOINTI

Kurssin tavoitteena on oppia arvioimaan työpaikan tai alan kestäväan kehitykseen vaikuttavia tekijöitä, suunnittelemaan kestäväan kehityksen toimintatapoja, toimimaan aktiivisesti kestäväan kehityksen edistäjänä sekä arvioimaan kestäväan kehityksen toiminnan onnistumista.

Keskeinen sisältö:

Kestäväan kehityksen arviointi

Perehtyä alalla/alan yrityksen toimintaan kestäväan kehityksen näkökulmista, arvioida alan yrityksen kestäväan kehitykseen vaikuttavia tekijöitä sekä tehdä ehdotuksia kestäväan kehityksen kehittämiskohteista.

Kestäväan kehityksen toimintatapojen suunnittelu

Määrittellä tavoitteet kestäväan kehityksen edistämiseen alalla/alan yritykselle, valita kestäväan kehitystä edistäviä keinoja ja toimintatapoja, aikatauluttaa tehtäviä ja määrittää resurssit sekä suunnitella tarvittavaa yhteistyötä.

Kestäväan kehityksen aktiivisena toimijana toimiminen

Toteuttaa kestäväan kehityksen toimintatapoja alalla/alan yrityksessä, toimia kestäväan kehityksen esimerkkinä ja kannustaa muita kestäväan kehityksen toimintaan sekä viestiä toimintatapojen muutostarpeista.

Kestäväan kehityksen toiminnan onnistumisen arvioiminen

Arvioida toimintatapojen tai tuotosten muuttumista alalla/alan yrityksessä sekä esittää kehittämistarpeita kestäväan kehityksen edistämiseen tulevaisuudessa.

ARVIOTAVAN TEHTÄVÄN EDISTYMINEN

TEHTÄVÄNÄ ON TOIMIA KESTÄVÄN KEHITYKSEN AKTIIVISENA TOIMIJANA TEKSTIILI- JA MUOTIALALLA

1. VALITSE TEKSTIILI- JA MUOTIALALTA YRITYS/KOHDE/TOIMINTA

2. ARVIO VALITSEMASI YRITYKSEN/KOHTEEN/TOIMINNAN NYKYISTÄ TOIMINTAA KESTÄVÄN KEHITYKSEN NÄKÖKULMISTA

- Tutustu yritykseen/kohteeseen/toimintaan
- Arvio kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä
- Pohdi ehdotuksia kestäväen kehityksen kehittämiskohteista

Hyödynnä aikaisempien kurssien aineistoja mm. YK Kestäväen kehityksen tavoitteita 2030 sekä osa-alueita, Tekstiiliteollisuuden systeemisii ongelmia, jne. Kysy tarpeen mukaan vinkkiä opiskelutovereilta ja opettajalta.

3. SUUNNITTELE VALITSEMALLESI YRITYKSELLE/KOHTEELLE/TOIMINNALLE KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTATAPOJA

- määrittele tavoitteita kestäväen kehityksen edistämiseksi
- valitse keinoja ja toimintatapoja, joilla on mahdollista edistää kestävä kehitystä
- suunnittele aikataulu ja tarvittavat resurssit (kuka, mitä, milloin?)
- pohdi mahdollisia yhteistyötahoja
- suunnittele myös miten viestisit näistä tavoitteista

4. TOTEUTA SUUNNITTELEMASI KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMET MAHDOLLISUUKSIEN MUKAAN

5. ARVIOI MITEN SUUNNITELLUT KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTATAVAT MUUTTIVAT/MUUTTAISIVAT TOIMINTATAPOJA JA TUOTTEITA/PALVELUITA

5. ESITTELE OMA TYÖSI RYHMÄLLE

- esityksen voi lisätä tehtävään tiedostona, josta voimme näyttää sen muille opettajan koneelta

Oletko valinnut
jo yrityksen/
kohteen/
Toiminnan?

Oletko
päässyt
alkuun?

VALTIONEUVOSTO KIERTOTALOUSOHJELMA (14.6.2023)

Kiertotalouden edistäminen EU:ssa

Euroopan unionin tasolla kiertotaloustoimia ohjaa toimintasuunnitelma puhtaamman ja kilpailukykyisemmän Euroopan puolesta.

VOIMAAN TULEVAT EU-DIREKTIIVIT, JOTKA JO VAIKUTTAVAT KANSAINVÄLISESTI

EU:n kiertotalouspaketti I

[Lue lisää](#)

- Kestävien tuotteiden aloite
- Ekosuunnitteludirektiivin laajentaminen ja muutos asetukseksi
- Kestäviä ja kiertotalouteen perustuvia tekstiilejä koskeva EU:n strategia
- Rakennustuoteasetuksen uudistaminen
- Kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisääminen vihreässä siirtymässä

ALOITTEET, JOISTA VIELÄ NEUVOTELLAAN NEUVOSTON TYÖRYHMISSÄ

EU:n kiertotalouspaketti II

[Lue lisää](#)

- Suuntaviivat tekstiileille, biohajoaville ja kompostoituville muoveille
- Pakkaus- ja pakkausjäte-direktiivin uudistaminen

ALOITTEET, JOISTA VIELÄ NEUVOTELLAAN NEUVOSTON TYÖRYHMISSÄ

EU:n kiertotalouspaketti III

- Vihreät väittämät – direktiiviehdotus
- Vihreät väittämät – direktiiviehdotus

VOIMAAN TULEVAT EU-DIREKTIIVIT, JOTKA JO VAIKUTTAVAT KANSAINVÄLISESTI

EU:n kiertotalouspaketti I

[Lue lisää](#)

- Kestävien tuotteiden aloite
- Ekosuunnitteludirektiivin laajentaminen ja muutos asetukseksi
- Kestäviä ja kiertotalouteen perustuvia tekstiilejä koskeva EU:n strategia
- Rakennustuoteasetuksen uudistaminen
- Kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisääminen vihreässä siirtymässä

14.6.2023

4 |

KESTÄVÄN KEHITYKSEN NÄKYMIIÄ TEKSTIILI JA VAATETUSALALLA

- EU direktiivit
- Lait & asetukset
- Standardit

Kestävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskeva asetetus (ESPR)

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2024/1781

Tavoitteena parantaa tuotteiden ympäristökestävyyttä sekä minimoida tuotteen koko elinkaaren aikaisia ympäristövaikutuksia

- Tullut voimaan 07/2024

Tekstiilien tuoteryhmäkohtainen delegoitu asetetus ~ 2025/2026 → Voimaan arviolta 06/2027

”Jos tuote ei täytä sille asetettuja ekosuunnitteluvaatimuksia, sitä ei saa saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön Euroopan unionin alueella.”

Kestävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskeva asetus (ESPR) – Mitä tarkoittaa käytännössä?

Tuotteille vähimmäisvaatimukset parantamaan sen ympäristövaikutuksia

Vaatimuksia

- Tuotteen suorituskykyyn
- Tuotteen tietoihin

Koskee EU:n markkinoille saatettavia tai käyttöönotettavia tuotteita

Kestävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskeva asetus (ESPR) – Mitä tarkoittaa käytännössä?

Millaisia vaatimuksia voidaan asettaa?

energiavirasto

käyttökestävyys	luotettavuus	uudelleen-käytettävyys	päivitettävyys	korjattavuus
mahdollisuus kunnossapitoon ja kunnostamiseen	huolta aiheuttavien aineiden esiintyminen	energiankulutus ja energiatehokkuus	vedenkäyttö ja vedenkäytön tehokkuus	resurssien käyttö ja resurssi-tehokkuus
kierrätetyn materiaalin osuus	mahdollisuus uudelleen-valmistukseen	kierrätettävyys	mahdollisuus materiaalien hyödyntämiseen	ympäristö-vaikutukset, (ml. hiili- ja ympäristöjalanjälki)
odotettu jätteen syntyminen	Vaatimukset asetetaan aina tuoteryhmä tai tuotejoukko kerrallaan, jotta voidaan ottaa huomioon tuoteryhmän erityispiirteet.			

30

Kestävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskeva asetus (ESPR) – Mitä tarkoittaa käytännössä?

Pyrkimyksenä on

- torjua pikamuotia sekä tekstiilijätettä
- tehdä tekstiileistä kestävämpiä, korjattavia, uudelleenkäytettäviä ja kierrätettäviä
- tarkistaa tekstiilejä koskevien EU-ympäristömerkin myöntämisperusteita
 - tukemaan merkin käyttöönottoa tuottajien keskuudessa
 - kuluttajille helposti tunnistettava ja luotettava tapa valita ympäristöystävällisiä tekstiilituotteita.

Tuote-suunnittelu
keskeisessä
roolissa

Kestävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskeva asetus (ESPR) – Mitä tarkoittaa käytännössä?

Uuden delegoidun tuoteryhmän asetuksen käyttöönoton yhteydessä otetaan käyttöön myös digitaalinen tuotepassi kyseiselle tuoteryhmälle

Asetus määrittelee tuotepassin osalta:

- Tiedot, jotka vähintään tulee ilmoittaa tuotteesta
- Miten tuotepassi täytyy olla myyntitilanteessa saatavilla?
- QR-koodin tms. ulkoasu sekä sijoittelu tuotteeseen
- Tieto onko tuotepassi malli-, erä – vai kappaleetasolla ilmoitettava
- Eri toimijoiden pääsyn eri tietoihin tuotepassissa
 - Kaikkien saatavilla oleva julkinen tieto
 - Eri sidosryhmät esim. kierrättäjät
 - Markkinavalvonta sekä muut viranomaiset

Kestävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskeva asetus (ESPR) – Mitä tarkoittaa käytännössä?

EKOSUUNNITTELUASETUKSESSA MÄÄRITELTY DIGITAALISEN TUOTEPASSIN OSALTA – asetus voimaan vuoden 2025 loppuun mennessä

- Yleisiä vaatimuksia; standardiin perustuva, koneellisesti luettava
- Tekniseen suunnitteluun ja toimintaan liittyviä vaatimuksia; maksuttomuus, turvallisuus
- Tuotepassirekisteri ja verkkoportaaali; komissio perustaa julkisen portaalin

Kestävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskeva asetus (ESPR) – Mitä tarkoittaa käytännössä?

MYYMÄTTÄ JÄÄNEIDEN TUOTTEIDEN HÄVITTÄMINEN – asetus voimaan kesällä 2025

- Vaatteiden, tarvikkeiden ja kenkien tuhoaminen kielletään 19.7.2026 alkaen
- Yritysten raportointi velvollisuus myynnistä poistettujen sekä myymättä jääneiden kuluttajatuotteiden tiedoista; määrä, syy, tehdyt toimenpiteet

→ Nämä aluksi vaatimuksia suuryrityksille

- Velvoittaa keskisuuria yrityksiä 19.7.2030 alkaen
- Mikro- ja pienet yritykset lähtökohtaisesti soveltamisen ulkopuolella

→ Kesällä 2025 tulossa asetus, jossa vaatimuksia tarkennetaan

YRITYKSIÄ VELVOITTAVAA MUUTA LAINSÄÄDÄNTÖÄ

Yritysten kestävyys raportointi EU-alueella (CSDR) Direktiivi - 2022/2464 - FI - EUR-Lex

- työkalu pyrkimyksissä edistää kestäviä liiketoimintakäytäntöjä
- helpottaa organisaatioiden, kuluttajien ja muiden sidosryhmien kestävyiden arviointia
- yritysten raportoinnin laatu ja vertailukelpoisuus paranee merkittävästi
- Direktiivi edellyttää, että kaikki suuret ja pörssiin listatut yritykset raportoivat kestävä kehityksen käytännöistään

AIKATAULU:

- Suuryritykset, pörssiyhtiöt, muut merkittävät taloudelliset toimijat, jotka työllistävät yli 500 hlö, alkavat noudattaa CSDR vaatimuksia 2024
 - Vuonna 2025 lisäkoulutusta ja tukea raportointiprosessin kehittämiseen
- Kaikki direktiivin piiriin kuuluvat yritykset raportoivat CSDR mukaisesti vuosi 2026

MUITA MENETELMIÄ YRITYKSEN KESTÄVÄN KEHITYKSEN JA ESG LIITTYEN

ESG (Environment – Social – Governance)

Ympäristö – Sosiaalinen vastuu – Hyvä hallintotapa

- **LCA – elinkaariarviointi**
 - toiminnan merkittävimpien (sekä haitalliset että positiiviset) ympäristövaikutuksien tunnistaminen ja puuttuminen erityisesti negatiivisiin vaikutuksiin.
 - Sisäinen viestintä ja johdon työkalu
- **EPD – ympäristöselosteet**
 - Standardisoitu asiakirja, ohjaa ISO 14025 -standardi
 - Kertoo tuotteen/palvelun ympäristöystävällisyydestä – perustuu elinkaariarviointiin
 - Riippumattoman osapuolen vahvistama
 - Mahdollistavat suorituskyvyn vertaamisen vertailuarvioihin ja kilpailijoihin
 - Julkiseksi asetettava asiakirja – luottamus, sitoutuminen
 - Kohdistettu ulkoisille sidosryhmille

DIGITAALISTA TUOTEPASSIA KOSKEVA STANDARDISOINTI

Tiedätkö mikä on standardi?

DIGITAALISEN TUOTEPASSIN STANDARDOINTI

Miksi DDP (Digital Product Passport) standardisointi?

- Kestävän siirtymän toteutumisen varmistamiseksi
- Yhdenmukaistamaan käytäntöjä
- Yhteen toimivuuden varmistamiseksi

→ EU asetusten ja eri projektien määrityksissä eroavuuksia

DIGITAALISEN TUOTEPASSIN STANDARDOINTI

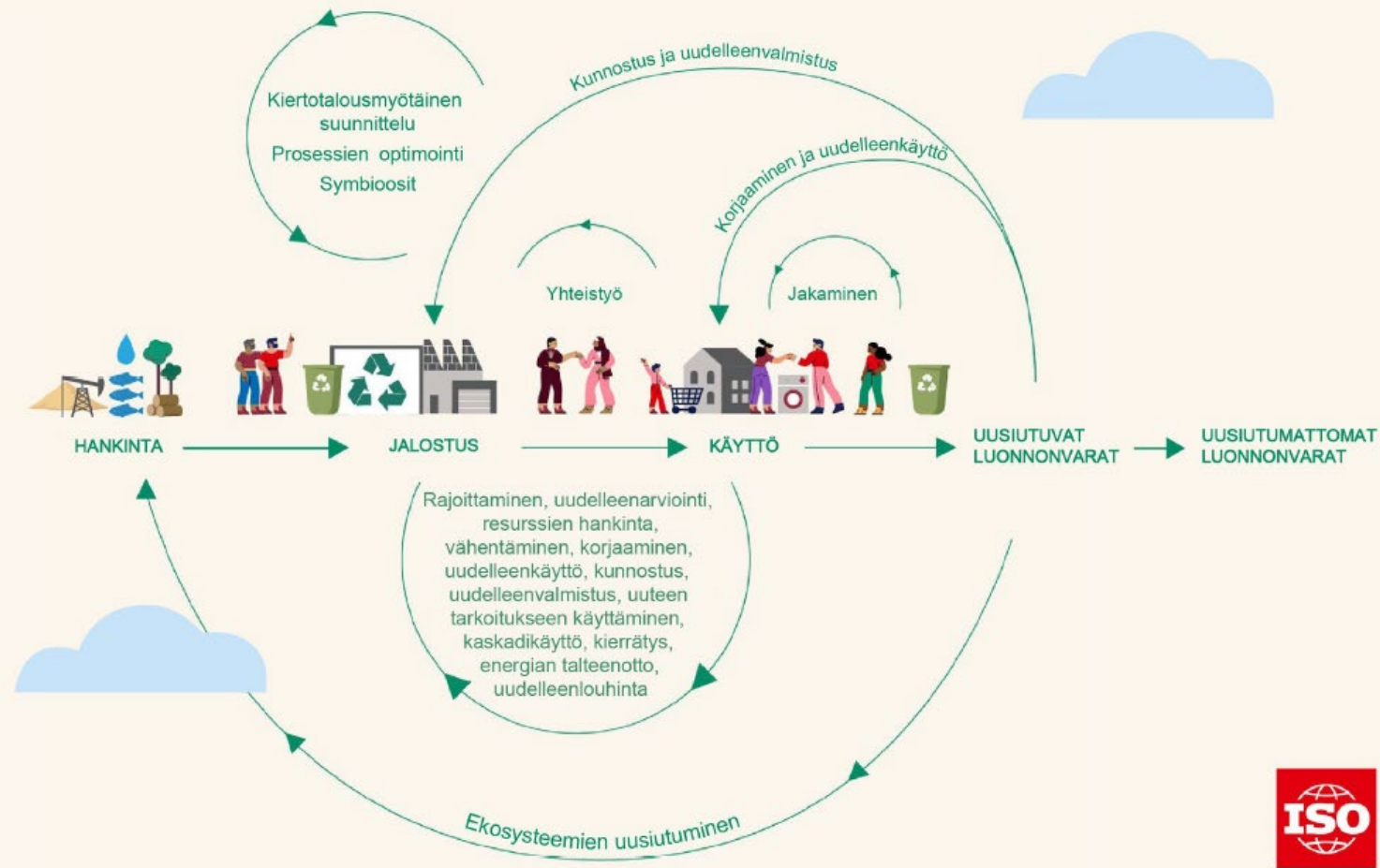
VIIKKO 16/2026
standardiehdotukset
valmiina
hyväksyttäväksi

Standardisointi työn kohteena

- Yksilölliset tunnisteet tuotetiedoissa ja tiedonvälittäjät
- Tietojen
 - turvallisuus
 - laatu
 - yhteen toimivuus; tiedon muodot, käsittely, välittäminen, tallennus – rajapinnat

KOKONAISUUS – KÄYTTÖTAPAUKSET – KÄSITTEET
AIKAA KESTÄVÄT RATKAISUT

KIERTOTALOUDEN STANDARDISOINTI

KIERTOTALOUDEN STANDARDISOINTI

ISO 59004

Vocabulary, principles and guidance for implementation

Sanasto, periaatteet ja toteutusohjeet

ISO 59010

Guidance on the transition of business models and value networks

Ohjeita kiertotalouden mukaisiin liiketoimintamalleihin ja arvoverkostoihin siirtymiseen

ISO 59020

Measuring and assessing circularity performance

Kiertotaloudellisen suorituskyvyn mittaus ja arviointi

ISO 59040

Product circularity data sheet

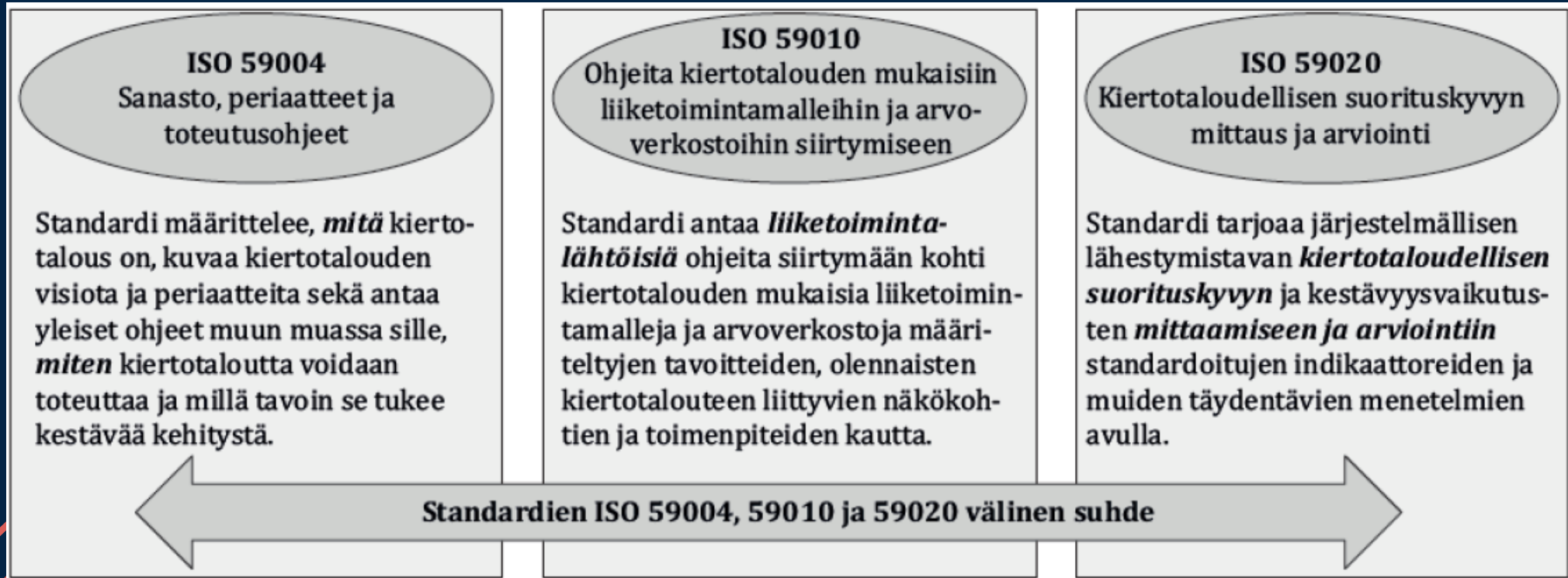
Tuotteen kiertotalousastetta koskeva tietolomake

ISO 59014

Sustainability and traceability of secondary materials recovery – principles, requirements and guidance

Uusiomateriaalien talteenoton kestävyys ja jäljitettävyys. Periaatteet ja vaatimukset

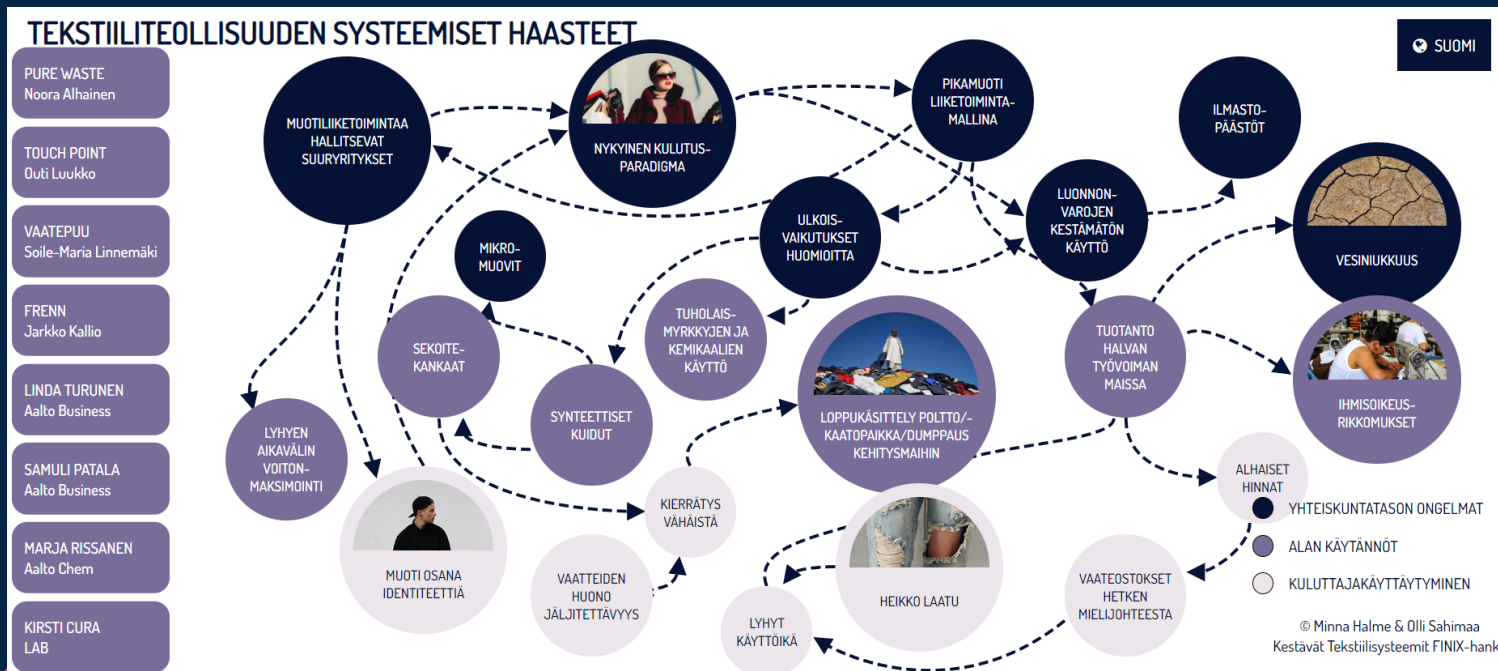
KIERTOTALOUDEN STANDARDISOINTI

RYHMÄTYÖ 5.

MITEN KESTÄVÄN KEHITYKSEN LAIT, ASETUKSET JA STANDARDISOINTI VAIKUTTAVAT TEKSTIILI JA MUOTIALAN SYSTEEMISTEN HAASTEIDEN HALLINTAAN?

Tekstiiliteollisuuden systemiset haasteet

1. Valitkaa 3-5 Tekstiiliteollisuuden systemistä haastetta
2. Keskustelkaa ryhmässä miten Kestävää kehitystä ohjaavat lait, asetukset ja standardit vaikuttavat näiden systemisten haasteiden hallinnassa?
3. Kirjatkaa tiedot PADLET

Lähteet:

[Kiertotalousohjelma \(ym.fi\)](#)

[Ekosuunnittelu eli ecodesign – Ekosuunnittelu.info](#)

Juha Toivanen, Energiavirasto. EK, webinaari 14.11.2024. [Digitaaliset tuotepassit tulevat – onko yrityksenne valmis?](#)

[EU Product Bureau | Circular Economy: Environmental and Waste Management](#)

[Direktiivi - 2022/2464 - FI - EUR-Lex, Yritysten kestävyysraportointi EU-alueella \(CSRD\) - DGE Finland](#)

[Yritysten kestävyysraportointi EU-alueella \(CSRD\) - DGE Finland](#)

[Tiedätkö mikä on standardi?](#)

Tomi Dahlberg, Turun yliopisto, webinaari 14.11.2024. [Digitaaliset tuotepassit tulevat – onko yrityksenne valmis?](#)

Paula Eskola, johtava asiantuntija, Motiva Oy, [Vauhtia kiertotalouteen kansainvälisistä standardeista | SFS](#)

Saija Vatanen, johtava asiantuntija, Ramboll Finland Oy [Vauhtia kiertotalouteen kansainvälisistä standardeista | SFS](#)

[Aalto/FINIX Tekstiiliteollisuuden systeemiset haasteet](#)

tredu

TAMPEREEN SEUDUN AMMATTIOPISTO

TEKSTIILI- JA MUOTIALAN KIERTOTALOUSOSA AJA

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN II

Ammatillista etumatkaa

Rahoittaja

Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN, 3 osp. TAVOITTEET, SISÄLTÖ JA ARVIOINTI

Kurssin tavoitteena on oppia arvioimaan työpaikan tai alan kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä, suunnittelemaan kestävän kehityksen toimintatapoja, toimimaan aktiivisesti kestävän kehityksen edistäjänä sekä arvioimaan kestävän kehityksen toiminnan onnistumista.

Keskeinen sisältö:

Kestävän kehityksen arviointi

Perehtyä alalla/alan yrityksen toimintaan kestävän kehityksen näkökulmista, arvioida alan yrityksen kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä sekä tehdä ehdotuksia kestävän kehityksen kehittämiskohteista.

Kestävän kehityksen toimintatapojen suunnittelu

Määrittellä tavoitteet kestävän kehityksen edistämiseen alalla/alan yritykselle, valita kestävä kehitystä edistäviä keinoja ja toimintatapoja, aikatauluttaa tehtäviä ja määrittää resurssit sekä suunnitella tarvittavaa yhteistyötä.

Kestävän kehityksen aktiivisena toimijana toimiminen

Toteuttaa kestävän kehityksen toimintatapoja alalla/alan yrityksessä, toimia kestävän kehityksen esimerkkinä ja kannustaa muita kestävän kehityksen toimintaan sekä viestiä toimintatapojen muutostarpeista.

Kestävän kehityksen toiminnan onnistumisen arvioiminen

Arvioida toimintatapojen tai tuotosten muuttumista alalla/alan yrityksessä sekä esittää kehittämistarpeita kestävän kehityksen edistämiseen tulevaisuudessa.

ARVIOTAVAN TEHTÄVÄN EDISTYMINEN

TEHTÄVÄNÄ ON TOIMIA KESTÄVÄN KEHITYKSEN AKTIIVISENA TOIMIJANA TEKSTIILI- JA MUOTIALALLA

1. VALITSE TEKSTIILI- JA MUOTIALALTA YRITYS/KOHDE/TOIMINTA

2. ARVIO VALITSEMASI YRITYKSEN/KOHTEEN/TOIMINNAN NYKYISTÄ TOIMINTAA KESTÄVÄN KEHITYKSEN NÄKÖKULMISTA

- Tutustu yritykseen/kohteeseen/toimintaan0
- Arvio kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä
- Pohdi ehdotuksia kestäväen kehityksen kehittämiskohteista

Hyödynnä aikaisempien kurssien aineistoja mm. YK Kestävän kehityksen tavoitteita 2030 sekä osa-alueita, Tekstiiliteollisuuden systeemisiä ongelmia, jne. Kysy tarpeen mukaan vinkkiä opiskelutovereilta ja opettajalta.

3. SUUNNITTELE VALITSEMALLESI YRITYKSELLE/KOHTEELLE/TOIMINNALLE KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTATAPOJA

- määrittele tavoitteita kestäväen kehityksen edistämiseksi
- valitse keinoja ja toimintatapoja, joilla on mahdollista edistää kestävä kehitystä
- suunnittele aikataulu ja tarvittavat resurssit (kuka, mitä, milloin?)
- pohdi mahdollisia yhteistyötahoja
- suunnittele myös miten viestisit näistä tavoitteista

4. TOTEUTA SUUNNITTELEMASI KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMET MAHDOLLISUUKSIEN MUKAAN

5. ARVIOI MITEN SUUNNITELLUT KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTATAVAT MUUTTIVAT/MUUTTAISIVAT TOIMINTATAPOJA JA TUOTTEITA/PALVELUITA

5. ESITTELE OMA TYÖSI RYHMÄLLE

- esityksen voi lisätä tehtävään tiedostona, josta voimme näyttää sen muille opettajan koneelta

Oletko valinnut
jo yrityksen/
kohteen/
Toiminnan?

Oletko
päässyt
alkuun?

Esityksen tallennetaan
keskusteluun

ARVIOITAVAN TEHTÄVÄN ESITTELY

- Käytettävissä aikaa ~10 min/esittely + yhteinen keskustelu
- Esityksen on hyvä ennalta tallentaa Moodle keskusteluun
- Vertaispalaute on hieno mahdollisuus oppia kokonaisuutena ja saada mahdollisesti lisävinkkejä lopullista tehtävän palautusta varten
- Nautitaanko glögiä ja pipareita esitysten lomassa?

DIGITAALINEN TUOTEPASSI

DPP Digital Product Passport

- Tietoa tuotteen käyttöiän pidentämiseksi sekä kiertotalouden edistämiseksi
- Jäljitettävyys ja läpinäkyvyys – lakien ja asetusten täyttymisen varmistaminen
- Tuotteiden ja niiden ominaisuuksien helpompi vertailtavuus – tietoisempi päätös hankinnasta
- Tietoa arvoketjun eri toimijoilta koko arvoketjun toimijoille

DIGITAALINEN TUOTEPASSI TEKSTIILI JA MUOTI

DIGITAALINEN TUOTEPASSI CASE HALTI

Yksilöintiin liittyvää dataa on esimerkiksi:

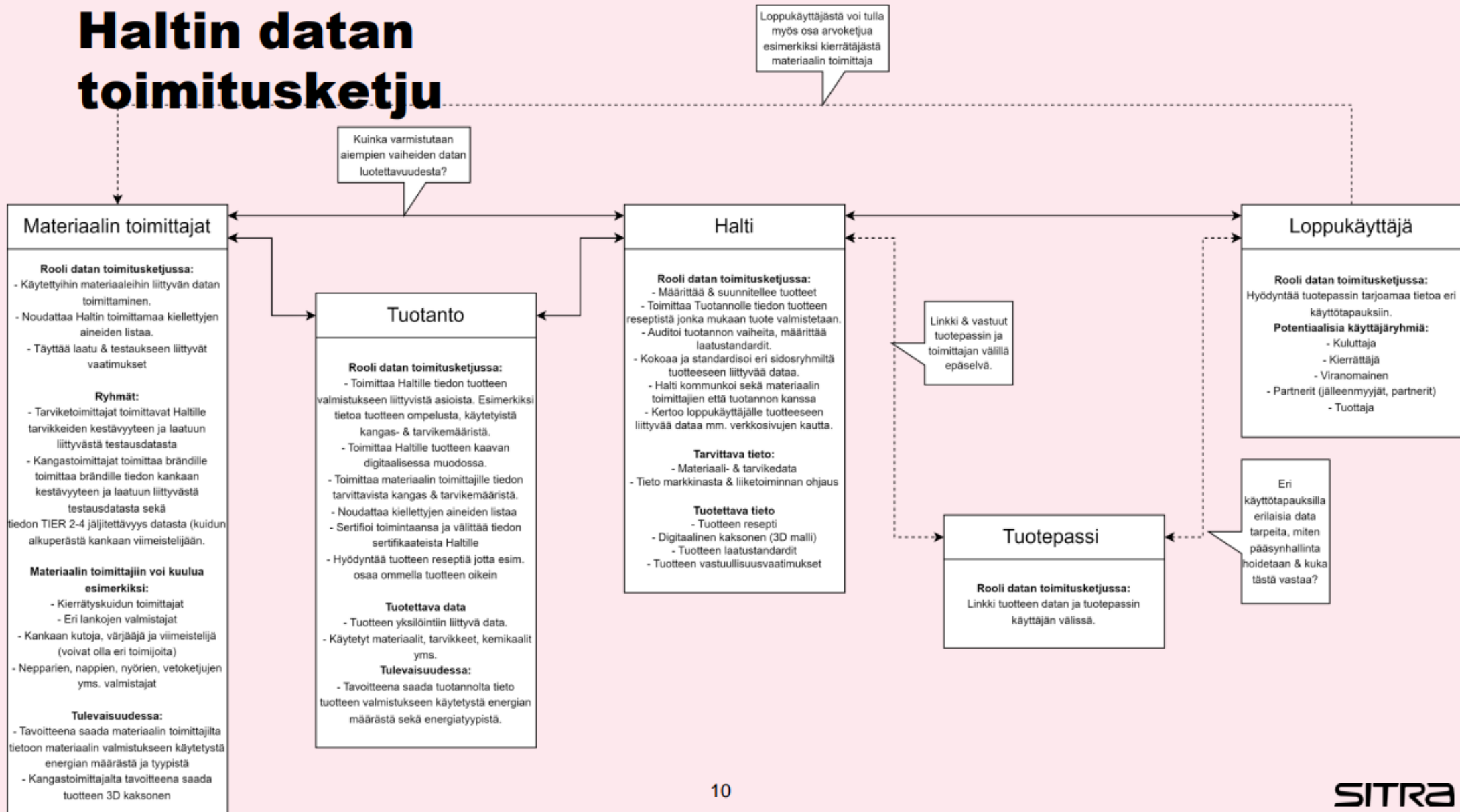
- Valmistajan tai vastaavan nimi ja tunniste
- Tuotantoerän tunniste, kausi
- Tuotekoodi
- TARIC-koodi
- Valmistusmaa

Yksilöintiin liittyvä data on tyypillisesti strukturoitua.

Ominaisuuksiin liittyvä data voi olla esimerkiksi:

- Koko, väri ja kuva
- Raaka-aineiden alkuperä
- Ympäristövaikutus ja -jalanjälki
- Kierrätykseen liittyvä indikaattori
- Sosiaaliset indikaattori
- Kemiallinen koostumus
- kierrätetty sisältö
- Käyttöohjeet
- Kierrätysohjeet
- Purkamiseen liittyvät ohjeet
- Sertifikaatit jne.

Haltin datan toimitusketju

DIGITAALINEN TUOTEPASSI CASE HALTI

Pilotin käyttäjäryhmät

- Kuluttaja
- Jälleenmyyjä
- Viranomainen
- Loppukierrättäjä
- Tuottaja
- Partneri (esim. korjaus)

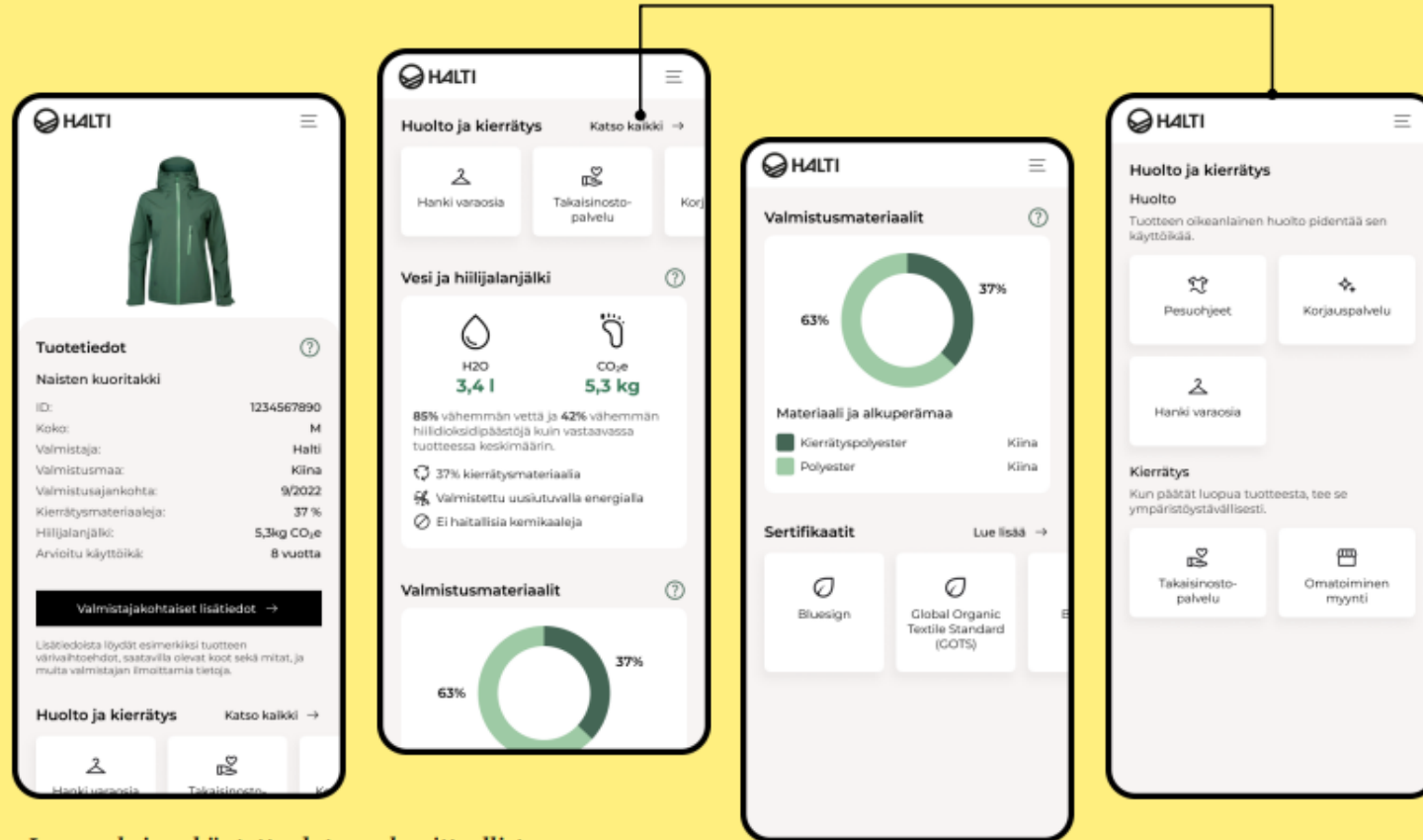
Pilotin tunnistetut käyttötapaukset

- Takaisinvedot
- Vastuullisuusdata
- Asiakaspalvelu
- Reklamaatiot
- Uudelleen myynti
- Tuotteiden korjaus
- Vastaavan tuotteen haku

- Kuluttaja: Kestävä kuluttaja
- Kuluttaja: Tuotteen elinkaaren hallinta
- Jälleenmyyjä: Jälleenmyyjän työkalu
- Viranomainen: Tulli-ilmoitus
- Kierrättäjä: Loppukierrättäjän työkalu

DIGITAALINEN TUOTEPASSI CASE HALTI

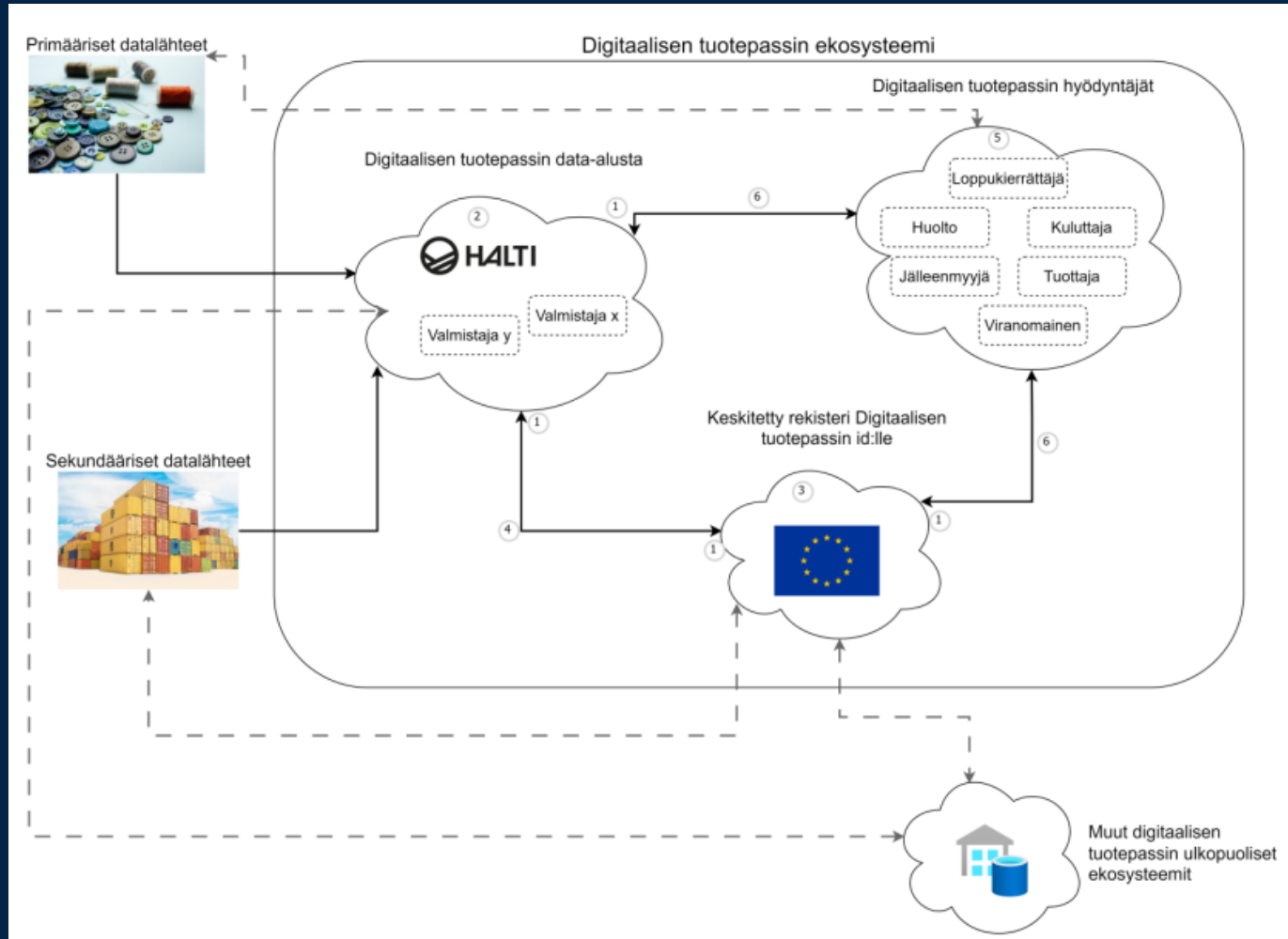
Haltin tuotteen elinkaari tuotepassi-pilotissa

Luonnoksissa käytetty data on kuvitteellista.

DIGITAALINEN TUOTEPASSI CASE HALTI

Haltin tuotepassi-kokeilun ekosysteemi

RYHMÄTYÖ 6.

1. Tutustukaa 5 eri tunnistettuun käyttötapaukseen (case Halti) Tekstiilialan digitaalinen tuotepassi/ SITRA
2. Pohtikaa mitä asioita Tekstiili- ja muotialan yritysten olisi tärkeää alkaa huomioimaan jo nyt toiminnassaan, jotta nämä viisi Haltilla tunnistettua käyttötapausta täyttyisi?
3. Kirjatkaa tiedot Padlet

EKOLOGISESTA SUUNNITTELUSTA - KIERTOTALOUS- PERUSTEISEEN MUOTOILUUN

Kestävä tuotesuunnittelun sykli

Nykyisen prosessin arviointi

Arvioi nykyiset
ympäristönäkökulmat.

Ekosysteemien vahvistaminen

Tuki luonnon
ekosysteemejä
positiivisilla vaikutuksilla.

Komponenttien erottelu

Mahdollista
komponenttien erottelu ja
uudelleenkäyttö.

Suunnittelu korjattavuutta varten

Suunnittele tuotteet
helposti korjattaviksi.

Elinkaaren loppuratkaisut

Kehitä strategioita
tuotteen elinkaaren
pidentämiseksi.

Korkealaatuisten materiaalien valinta

Valitse kestäviä
materiaaleja ja
komponentteja.

Tehty NapKin AI työkalulla

EKOLOGISESTA SUUNNITTELUSTA - KIERTOTALOUS- PERUSTEISEEN MUOTOILUUN

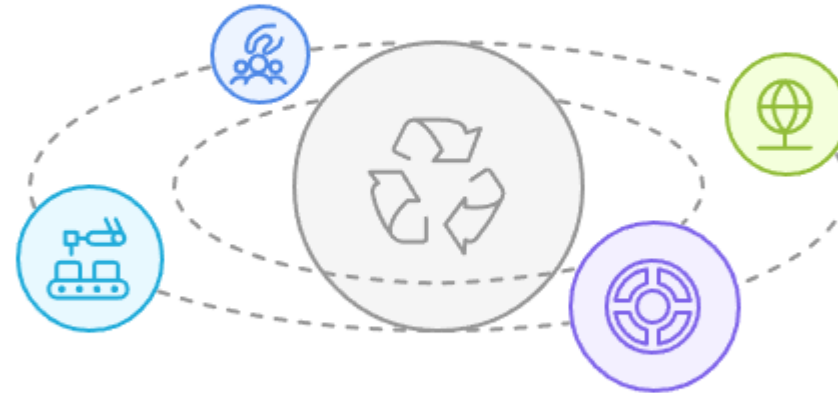
Kestävä innovaatio kiertotaloudessa

Sosiaaliset haasteet

Innovaatioiden tulisi käsitellä eriarvoisuutta ja ilmastokriisiä.

Ympäristövaikutukset

Tavoitteena on maksimoida positiiviset ympäristövaikutukset.

Arvoketju

Keskittyminen raaka-aineiden kierrätyksen ja uudelleenkäytön optimointiin.

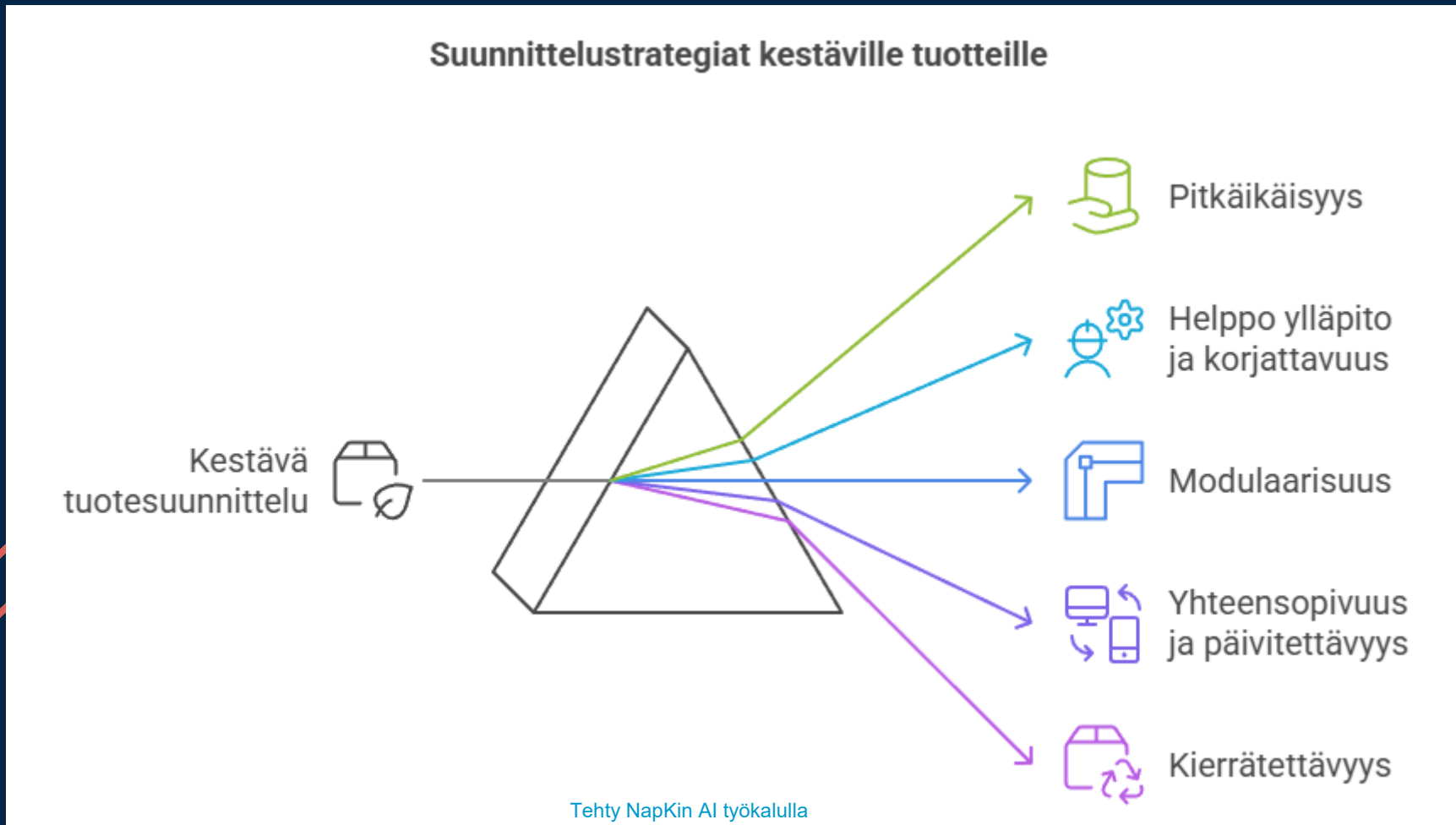
Tuotesuunnittelu

Tuotteiden on oltava yhteensopivia kiertotalouden kanssa.

Tehty NapKin AI työkalulla

EKOLOGISESTA SUUNNITTELUSTA – KIERTOTALOUS-PERUSTEISEEN MUOTOILUUN

TUOTETASO

STRATEGIATASO

EKOLOGISESTA SUUNNITTELUSTA - KIERTOTALOUS- PERUSTEISEEN MUOTOILUUN

EKOLOGISESTA SUUNNITTELUSTA – KIERTOTALOUSPERUSTEISEEN MUOTOILUUN

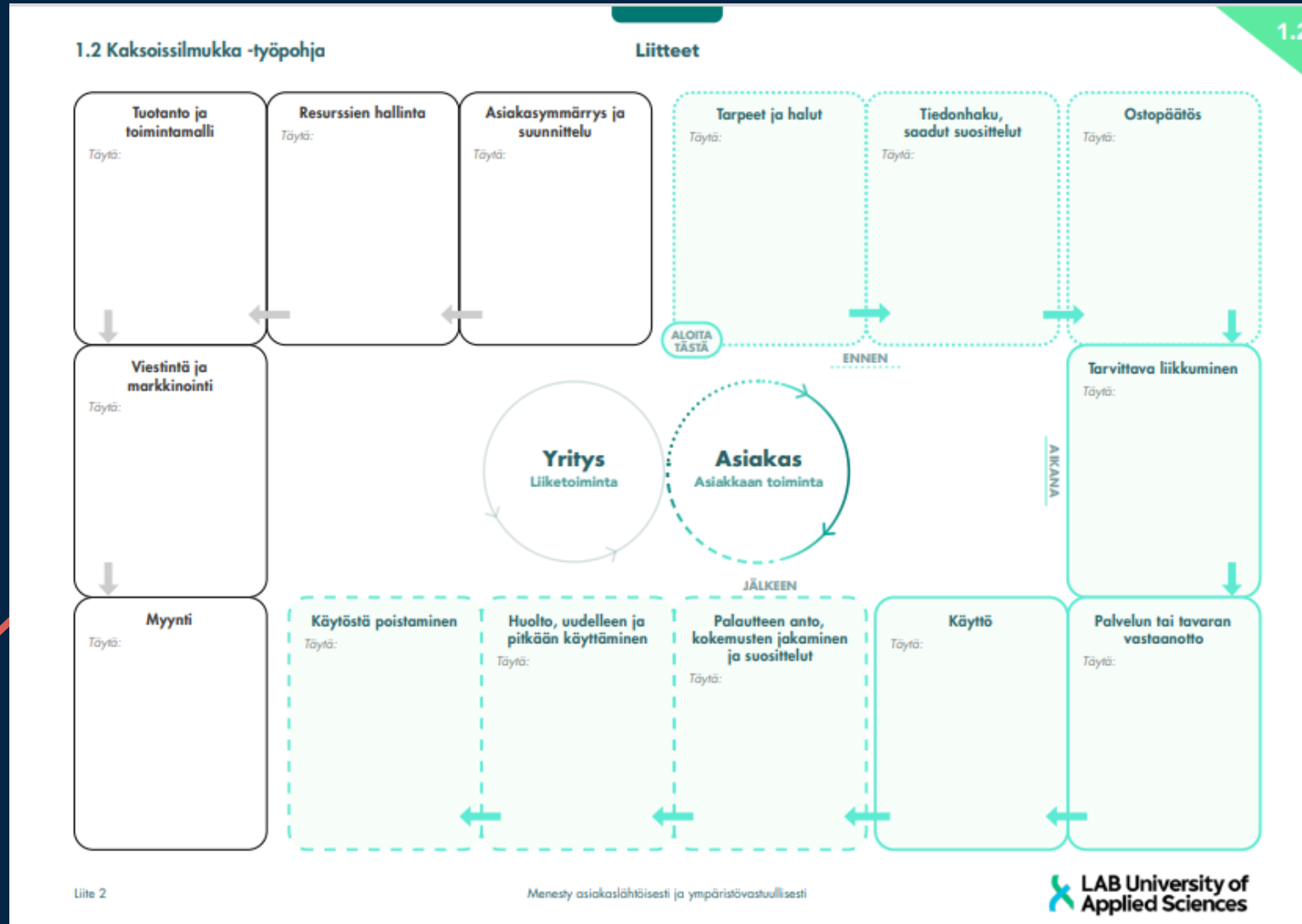
KEHITÄ JA YLLÄPIDÄ KIERTOTALOUDEN MUKAISTA TUOTEVALIKOIMAA

- YHDISTÄ ASIAKKAAN ODOTUKSET, LIIKETOIMINNAN TAVOITTEET SEKÄ INNOVAATIOT
- KÄYTTÄJÄLÄHTÖISYYS TUOTTEEN SUUNNITTELUSSA – useita käyttäjiä elinkaaren aikana;
 - Houkutteleva
 - Käyttäjälle sopiva
 - Ekologisesti kestävä

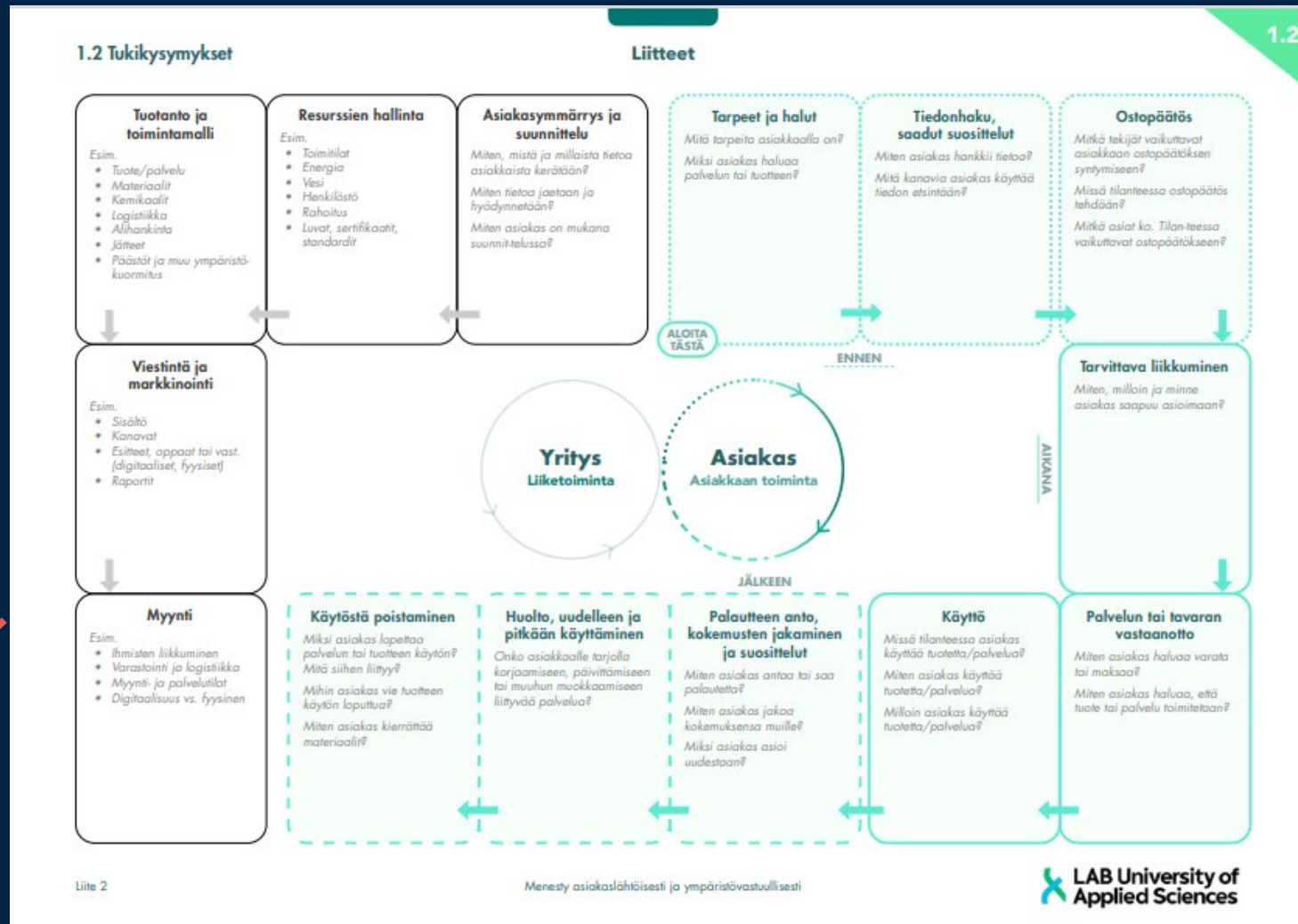
INTEGROI LIIKETOIMINTAAN

- SOVITA STRATEGIAAN
- SITOUTA SIDOSRYHMIÄ – sisäiset ja ulkoiset, hyödynnän tuotteiden ja uusien konseptien kehittämisessä ja testauksessa
- SUUNNITTELE MUUTOS LINEAARISESTA TUOTTEISTA KIERTOTALOUTEEN
- HYÖDYNNÄ KESTÄVIÄ TUOTEKEHITYSMENETELMIÄ mm. LCA, hiilijalanjälki, hiilikädenjälki
- MITTAA JA SEURAA – Rakenna tiekartta – korjaa tarpeen mukaan

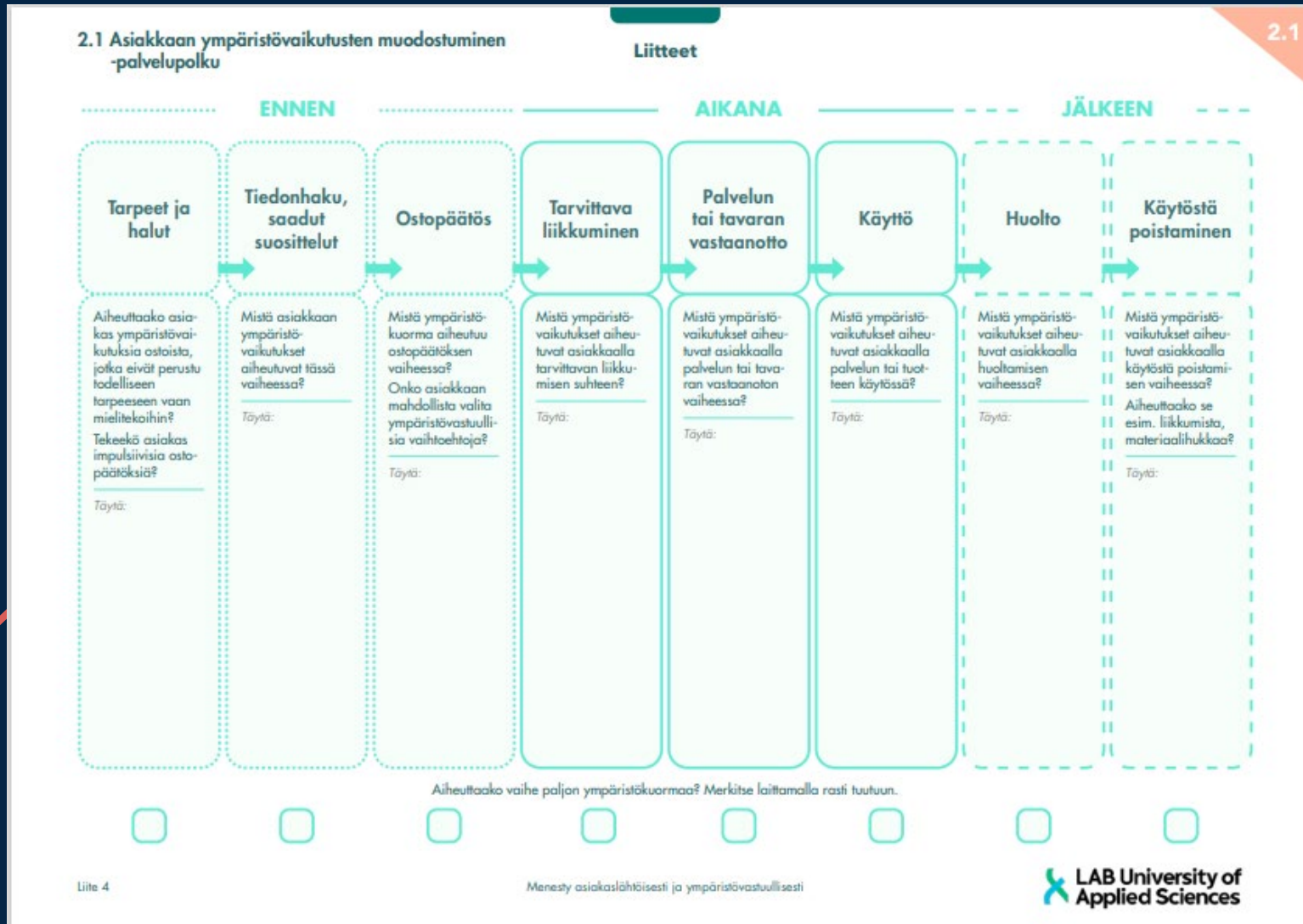
MENESTYVÄ JA YMPÄRISTÖVASTUULLINEN SUUNNITTELU

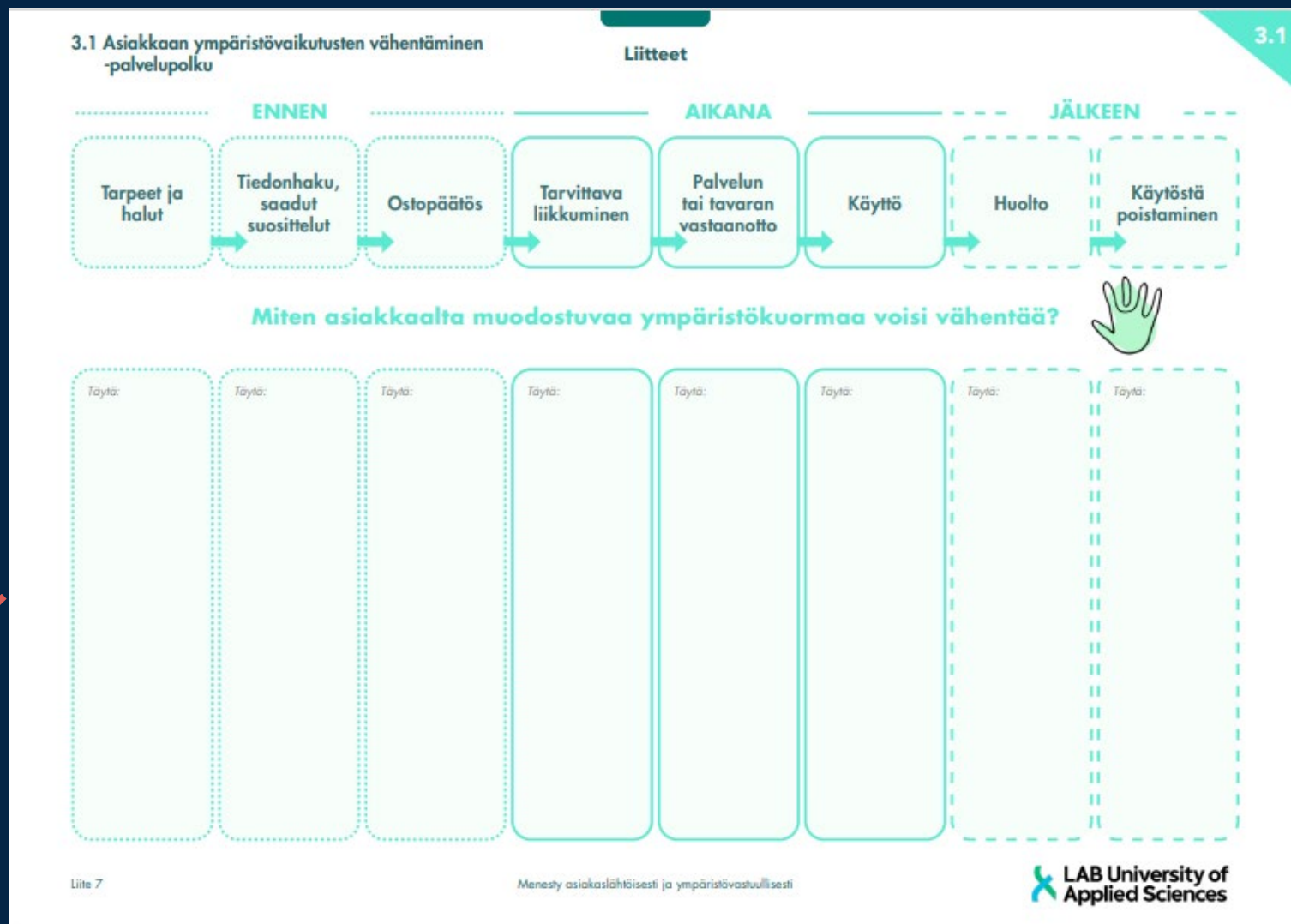
MENESTYVÄ JA YMPÄRISTÖVASTUULLINEN SUUNNITTELU

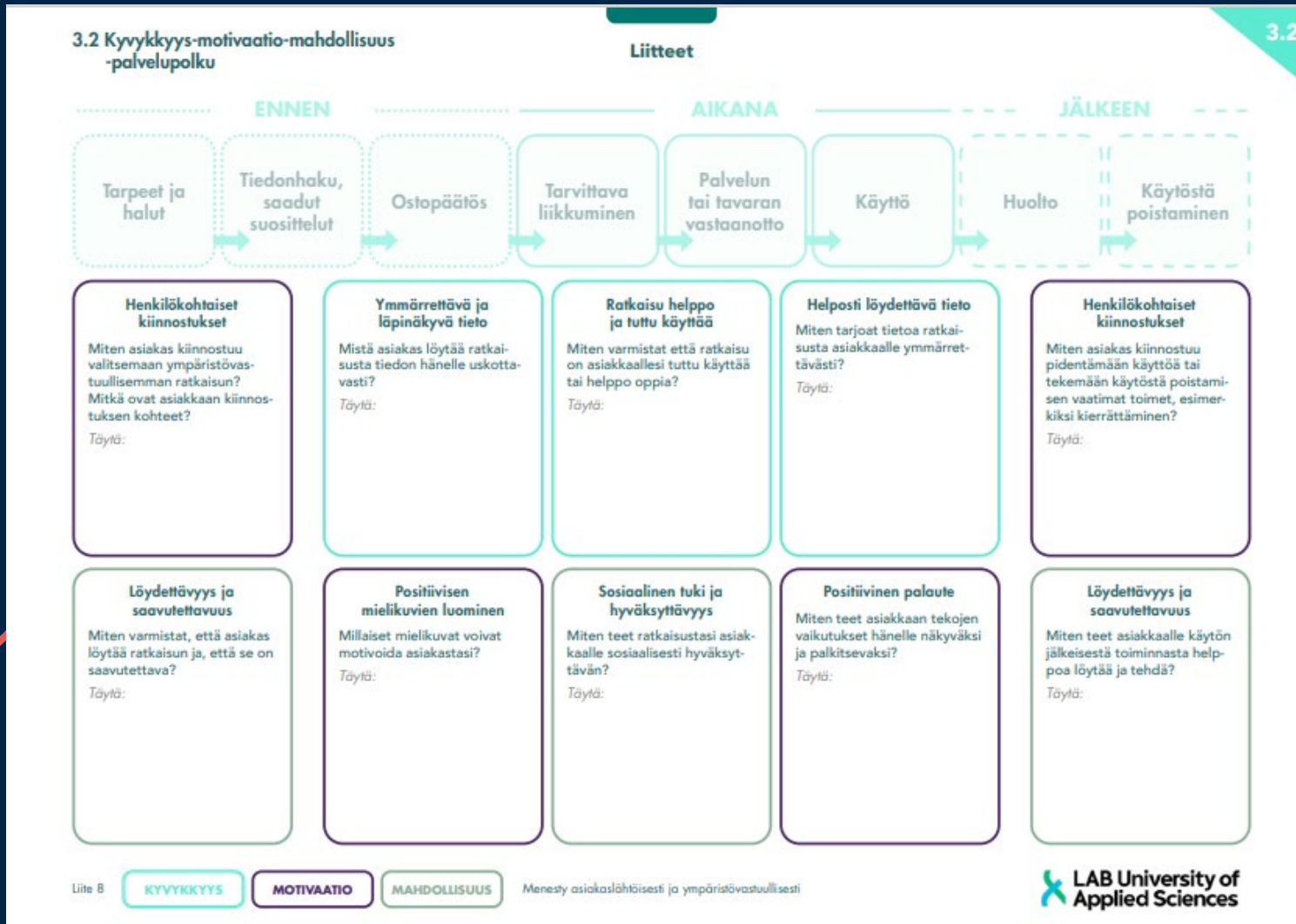
MENESTYVÄ JA YMPÄRISTÖVASTUULLINEN SUUNNITTELU

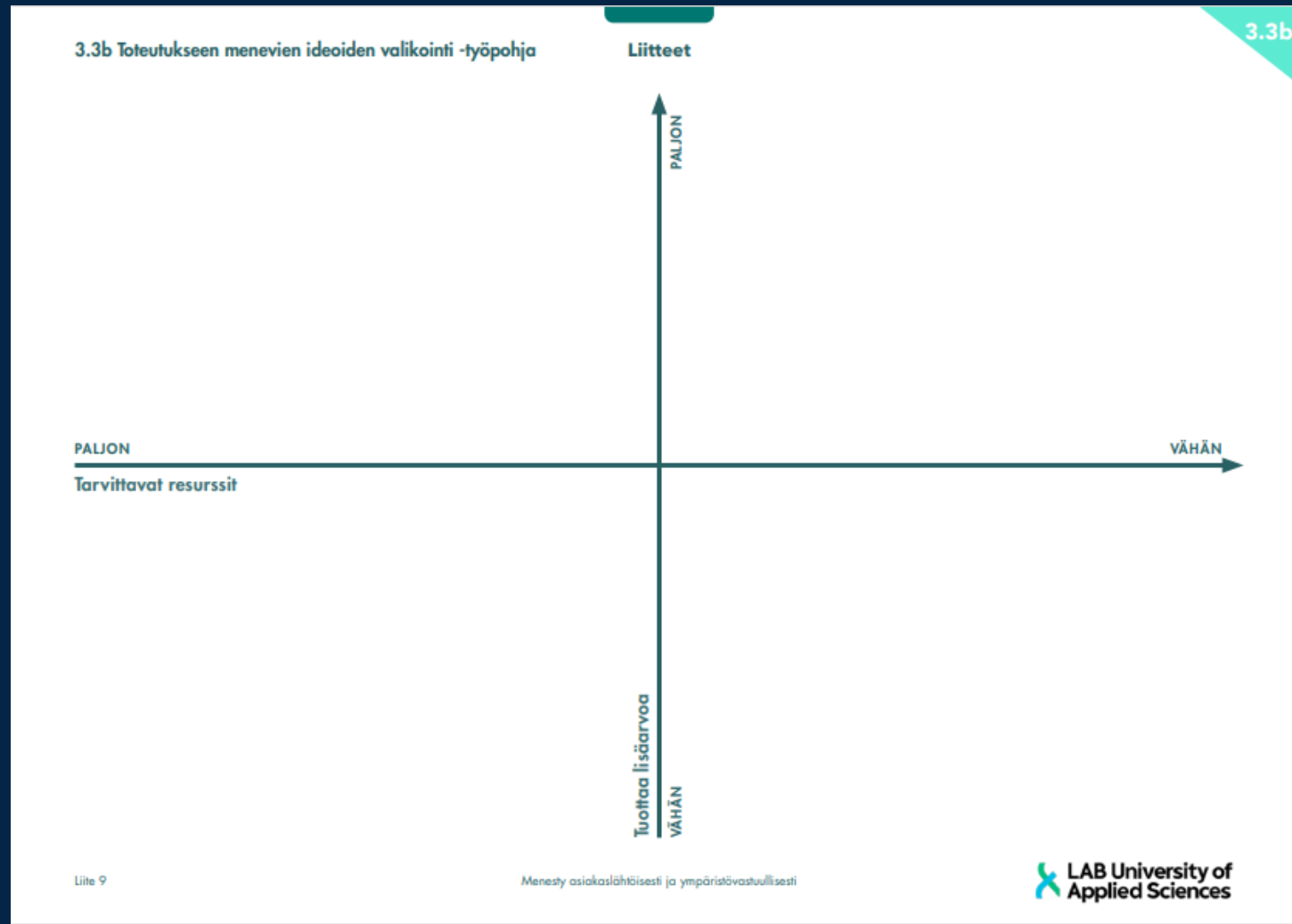
MENESTYVÄ JA YMPÄRISTÖVASTUULLINEN SUUNNITTELU

MENESTYVÄ JA YMPÄRISTÖVASTUULLINEN SUUNNITTELU

MENESTYVÄ JA YMPÄRISTÖVASTUULLINEN SUUNNITTELU

MENESTYVÄ JA YMPÄRISTÖVASTUULLINEN SUUNNITTELU

3.3c Toimintasuunnitelma -työpohja

Liitteet

3.3c

<p>Ratkaisu, jota lähdetään toteuttamaan:</p> <p>Täytä:</p>	<p>Miten ratkaisua lähdetään toteuttamaan?</p> <p>1. Ensimmäinen...</p> <p>2. Sitten...</p> <p>3. Sen jälkeen...</p>	<p>Mitä resursseja toteuttaminen vaatii?</p> <p>Täytä:</p>
<p>Ketkä vastaavat toteutuksesta?</p> <p>Täytä:</p>	<p>Millä aikataululla toteutus tehdään?</p> <p>Täytä:</p>	<p>Miten ratkaisusta saatuja tuloksia seurataan ja mitataan?</p> <p>Täytä:</p>

Liite 9

Menesty asiakaslähtöisesti ja ympäristövastuullisesti

 LAB University of Applied Sciences

MENESTYVÄ JA YMPÄRISTÖVASTUULLINEN SUUNNITTELU

3.4 Esimerkkejä asiakaspersoonien vastuullisen toiminnan tueksi palvelupolun eri vaiheissa

Liitteet

Armi

Ismo

Kiia

Kasper

	Armi	Ismo	Kiia	Kasper
Ymmärrettävä ja läpinäkyvä tieto	Lähiyhteisön suositelema	Uudella teknologialla mitattu	Suosittu sosiaalisen median vaikuttajan testaama ja esittelemä	Globaalin tai kansallisen tieteellisen tahon perustelu tai sertifikaatti
Ratkaisu helppo ja tuttu käyttää	Sama toimintatapa kuin tutussa ratkaisussa	Mahdollisuus saada asiantuntijapalvelua ja ohjausta, miten toimia oikein	Viihdyttävät ja selkeät kuvalliset ohjeet ja ohjevideot	Käytön ohjeistus on selkeää ja perustuu uusimpaan tutkittuun tietoon
Helposti löydettävä tieto	Tieto välttämättömien palveluiden yhteydessä	Suoralla yhteydenotolla tieto	Tieto kiinnostavien tapahtumien ohessa	Tieto ulkopuolisten asiantuntijoiden kautta
Henkilökohtaiset kiinnostukset	Perheen ja läheisten tarpeet huomioitu	Mahdollisuus arvioida teknologisia ratkaisuja ja vaihtoehtoja	Tarjolla trendikkäitä yllätyksiä	Tieteellisesti tutkittuja vähähiilisiä vaihtoehtoja
Henkilökohtaiset kiinnostukset	Kiinnostus herää kertomalla, miten vaikutukset kohdistuvat lähipiiriin	Kiinnostus herää kertomalla henkilökohtaisia myönteisiä vaikutuksia	Kiinnostus herää, kun yksilön toimintaa tehdään näkyväksi yhteisölle	Kiinnostus herää, kun esitetään pidemmän aikavälin kokonaisvaltaisia muutoksia
Positiivisten mielikuvien luominen	Ihmisten hyvinvointi ja turvallisuus	Menestys ja teknologinen edelläkävijäisyys	Sosiaalinen suosio ja viihdyttävät tilanteet	Luonnonmukainen ja hyvinvoiva tulevaisuus
Positiivinen palaute	Ilmaistaan välittömästi palvelun yhteydessä	Tuotetaan kilpailujen voittojen sekä tilastojen välityksellä	Verrataan saavutettua vaikutusta johonkin hauskaan ja somessa jaettavaan	Ilmaistaan, kuinka lähellä ollaan välitavoitetta matkalla kohti isompaa tavoitetta
Löydettävyyden ja saatavuuden lisääminen	Arjen toimintoihin liitetty ydinviesti tiivistetyssä ja selkokielisessä muodossa	Usein toistuvassa yhteydessä ja tarkasti perustellussa muodossa	Tunteiden ja huomion herättäminen helposti jaettavaan muodossa	Toisiinsa nivotut ratkaisut esitetty toimivina systeiminä
Sosiaalinen tuki ja hyväksyttävyyden lisääminen	Korostetaan epäitsekkyyttä ja lähiyhteisön hyvää	Verrataan sosiaalisessa piirissä tuttuihin ilmiöihin	Viitataan trendeihin ja uusiin ilmiöihin	Toimitaan ja viestitään faktoihin perustuvan vastuullisuuden mukaan
Löydettävyyden ja saatavuuden lisääminen	Muistutetaan myöhemmin tehtävistä jälkitoimista useaan kertaan	Tarjotaan jälkitoiminta palveluna	Ohjeistetaan jälkitoimiin lyhyillä ja viihdyttävillä videoilla	Autetaan asiakasta optimoimaan jälkitoimet mahdollisimman ympäristövastuullisiksi

MENESTYVÄ JA YMPÄRISTÖVASTUULLINEN SUUNNITTELU

4.1 Asiakaslähtöinen vastuullisuusviestintä -työpohja 4.1

Liitteet

1. Mitä ovat yrityksesi oikeat ympäristöteot?

Täytä:

3. Mistä asioista asiakkaalle tulee viestiä palvelun eri vaiheissa? (ennen, aikana, jälkeen)

Täytä:

1. Yritys 3. Asiakas

4. 2.

4. Missä ja miten markkinoit asiakkaallesi palvelua muista erottuvasti?

Täytä:

2. Miten kerrot niistä asiakkaalle ymmärrettävästi?

Täytä:

Pohdi kurssiaineistossa esitetyn viestintäkolmion kautta viestinnän kaikkia tasoja.

Muista luomasi **asiakaspersoonan** piirteet ja asiakasta koskevat ilmiöt viestintää suunnitellessasi. Kertaa myös palvelu- ja tuotekehityksen nelikenttä **"Ympäristövastuullista kuluttamista tukevat tekijät"** (kuvio 35, s. 68), joka tukee myös viestinnän suunnittelua.

Liite 11 Menesty asiakaslähtöisesti ja ympäristövastuullisesti LAB University of Applied Sciences

AMFORI BSCI

- amfori BSCI = amfori Business Social Compliance Initiative
- tarjoaa tunnustetun menetelmän globaalien toimitusketjujen riskien tunnistamiseen ja korjaamiseen
- eettiset toimintaohjeet, jotka sisältävät arvot ja periaatteet
- korkealaatuiset sosiaaliset auditoinnit - arvioidaan 13 suorituskyvyn osa-aluetta
 - tunnistaa, ehkäistä, lieventää, ottaa huomioon ja korjata työvoimariskejä sekä haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia arvoketjussa
 1. Sosiaalinen hallintajärjestelmä ja kaskadivaikutus
 2. Työntekijöiden osallistuminen ja suojelu
 3. Yhdistymisvapaus ja kollektiivinen neuvotteluoikeus
 4. Ei syrjintää, väkivaltaa tai häirintää
 5. Kohtuullinen korvaus
 6. Kunnolliset työajat
 7. Työterveys ja -turvallisuus
 8. Ei lapsityövoimaa
 9. Nuorten työntekijöiden erityissuojelu
 10. Ei epävarmoja työsuhteita
 11. Ei orjatyötä, pakkotyötä tai ihmiskauppaa
 12. Ympäristönsuojelu
 13. Eettinen liiketoiminta

TEHTÄVÄ ENNAKKOAINEISTOON TUTUSTUMINEN

TEKSTIILI- JA MUOTIALAN YRITYSTEN VASTUULLISUUSRAPORTOINTI

1. VALITSE YHDEN TEKSTIILI- JA MUOTIALAN YRITYKSEN VASTUULLISUUSRAPORTTI
ALLA OLEVISTA TAI JOKU MUU

2. POHDI

- VALITSEMASI YRITYKSEN VASTUULLISUUTTA TÄHÄN HETKEEN SEKÄ
TULEVAISUUDEN NÄKYMIÄ
- RAPORTOINNIN AVOIMUUTTA
- KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEIDEN ERI NÄKÖKULMIEN KATTAVUUTTA
(SOSIAALINEN, EKOLOGINEN, TALOUDELLINEN, KULTTUURINEN)
- MUITA OMIA HUOMIOITA & AJATUKSIA

3. VALMISTAUDU KESKUSTELEMAAN VALISTEMASI VASTUULLISUUSRAPORTIN
SISÄLLÖSTÄ LUENNON AIKANA

4. MERKITSE TEHTÄVÄ TEHDYKSI

Lähteet:

EK:n webinaarista. 14.11.2024.

[Digitaaliset tuotepassit tulevat – onko yrityksenne valmis?](#)

SITRA [Tekstiilialan digitaalinen tuotepassi](#)

[Circular design & tuotekehitys – opas tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotyöhön - Design Forum Finland](#)

[Menesty asiakaslähtöisesti ja ympäristövastuullisesti – Opas pk-yrityksille](#)

tredu

TAMPEREEN SEUDUN AMMATTIOPISTO

TEKSTIILI- JA MUOTIALAN KIERTOTALOUSOSA AJA

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN II

Ammatillista etumatkaa

Rahoittaja

Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN, 3 osp. TAVOITTEET, SISÄLTÖ JA ARVIOINTI

Kurssin tavoitteena on oppia arvioimaan työpaikan tai alan kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä, suunnittelemaan kestävän kehityksen toimintatapoja, toimimaan aktiivisesti kestävän kehityksen edistäjänä sekä arvioimaan kestävän kehityksen toiminnan onnistumista.

Keskeinen sisältö:

Kestävän kehityksen arviointi

Perehtyä alalla/alan yrityksen toimintaan kestävän kehityksen näkökulmista, arvioida alan yrityksen kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä sekä tehdä ehdotuksia kestävän kehityksen kehittämiskohteista.

Kestävän kehityksen toimintatapojen suunnittelu

Määrittellä tavoitteet kestävän kehityksen edistämiseen alalla/alan yritykselle, valita kestävä kehitystä edistäviä keinoja ja toimintatapoja, aikatauluttaa tehtäviä ja määrittää resurssit sekä suunnitella tarvittavaa yhteistyötä.

Kestävän kehityksen aktiivisena toimijana toimiminen

Toteuttaa kestävän kehityksen toimintatapoja alalla/alan yrityksessä, toimia kestävän kehityksen esimerkkinä ja kannustaa muita kestävän kehityksen toimintaan sekä viestiä toimintatapojen muutostarpeista.

Kestävän kehityksen toiminnan onnistumisen arvioiminen

Arvioida toimintatapojen tai tuotosten muuttumista alalla/alan yrityksessä sekä esittää kehittämistarpeita kestävän kehityksen edistämiseen tulevaisuudessa.

ARVIOTAVAN TEHTÄVÄN EDISTYMINEN

TEHTÄVÄNÄ ON TOIMIA KESTÄVÄN KEHITYKSEN AKTIIVISENA TOIMIJANA TEKSTIILI- JA MUOTIALALLA

1. VALITSE TEKSTIILI- JA MUOTIALALTA YRITYS/KOHDE/TOIMINTA

2. ARVIO VALITSEMASI YRITYKSEN/KOHTEEN/TOIMINNAN NYKYISTÄ TOIMINTAA KESTÄVÄN KEHITYKSEN NÄKÖKULMISTA

- Tutustu yritykseen/kohteeseen/toimintaan
- Arvio kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä
- Pohdi ehdotuksia kestäväen kehityksen kehittämiskohteista

Hyödynnä aikaisempien kurssien aineistoja mm. YK Kestäväen kehityksen tavoitteita 2030 sekä osa-alueita, Tekstiiliteollisuuden systeemisiiä ongelmia, jne. Kysy tarpeen mukaan vinkkiä opiskelutovereilta ja opettajalta.

3. SUUNNITTELE VALITSEMALLESI YRITYKSELLE/KOHTEELLE/TOIMINNALLE KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTATAPOJA

- määrittele tavoitteita kestäväen kehityksen edistämiseksi
- valitse keinoja ja toimintatapoja, joilla on mahdollista edistää kestävä kehitystä
- suunnittele aikataulu ja tarvittavat resurssit (kuka, mitä, milloin?)
- pohdi mahdollisia yhteistyötahoja
- suunnittele myös miten viestisit näistä tavoitteista

4. TOTEUTA SUUNNITTELEMASI KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMET MAHDOLLISUUKSIEN MUKAAN

5. ARVIOI MITEN SUUNNITELLUT KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTATAVAT MUUTTIVAT/MUUTTAISIVAT TOIMINTATAPOJA JA TUOTTEITA/PALVELUITA

5. ESITTELE OMA TYÖSI RYHMÄLLE

- esityksen voi lisätä tehtävään tiedostona, josta voimme näyttää sen muille opettajan koneelta

Oletko valinnut
jo yrityksen/
kohteen/
Toiminnan?

Oletko
päässyt
alkuun?

Esityksen tallennetaan
Moodle keskusteluun

VASTUULLISUUSRAPORTTIEN ESITTELY

KERRO SEURAAVISTA ASIOISTA – aikaa n. 5 min

1. VALITSEMASI YRITYS – Miksi päädyit valitsemaan juuri kyseisen yrityksen vastuullisuusraportin?
2. HAVAITOSI VASTUULLISUUSRAPORTISTA
 - Sisältö, selkeys, kuvaus organisaatiosta
3. Ilmeneekö raportista johdon sitoutuminen tavoitteisiin
4. YK KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET, joihin yrityksellä on tavoitteena vaikuttaa
5. OLIKO KERROTTU TOIMINTOJA, JOILLA NEGATIIVISIA VAIKUTUKSIA YMPÄRISTÖÖN?

VASTUULLISUUSRAPORTOINTI

SISÄLTÖ:

1. ORGANISAATION KUVAUS
2. VASTUULLINEN JOHTAMINEN JA HALLINTO
3. VASTUULLISUUSTAVOITTEET
4. KÄDENJÄLKI MERKITTÄVÄKSI TUNNISTETTUIHIN YK KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEESIIN
5. HIILIJALANJÄLKI – TOIMINNAN NEGATIIVISET VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN
6. RAPORTIN LAADINTATAPA

VASTUULLISUUSRAPORTOINTI - SISÄLTÖ

1. ORGANISAATION KUVAUS

YRITYKSEN JOHDON SITOUTUMINEN VASTUULLISUUS TYÖHÖN

- YK kestävän kehityksen tavoitteiden 2030 valintaan osallistuminen / vahvistaminen
- Osallistuminen raportointiprosessin eri vaiheisiin
- Vastuullisuus raportin vahvistaminen vrt. tilinpäätös ja toimintakertomus
- Merkittävä mahdollisuus viestiä organisaation vastuullisuustyön painopisteistä, tavoitteista sekä tulevaisuuden suunnitelmista, haasteista ja mahdollisuuksista.

ORGANISAATION KUVAUS

- Organisaatio, toiminta, toimintaympäristö
 - Nimi ja tehtävä
 - Koko ja toimipaikat
 - Keskeiset toimialat
 - Tärkeimmät palvelut ja tuotteet sekä mahdolliset tuottamiseen käytettävät ulkopuoliset toimittajat
 - Organisaation merkittävimmät muutokset toiminnassa (viime aikoina ja lähitulevaisuudessa)
- Raportin tiedot
 - Mitä ajanjaksoa raportti koskee?
 - Milloin edellinen raportti on julkaistu?
 - Kuinka usein raportti julkaistaan?
 - Yhteystiedot lisätietoja varten

VASTUULLISUUSRAPORTOINTI - SISÄLTÖ

2. VASTUULLISUUDEN JOHTAMINEN JA HALLINTO

Vastuullisuustyön asema organisaatiossa sekä johdon rooli vastuullisuus linjauksissa/strategioissa ja tulosten seurannassa

- Ovatko organisaation vastuullisuusasiat jonkun johtoryhmän jäsenen vastuulla? Raportoiko joku vastuullisuuteen liittyvistä kysymyksistä johtoryhmän jäsenille?
- Miten vastuullisuuteen liittyvät asiat nousevat organisaation johdon asialistalle?
- Mistä vastuullisuutta koskeva strategia kumpuaa? Onko se rakennettu niin, että se suuntautuu organisaatiossa alhaalta ylös vai ylhäältä alas?
- Millainen rooli johdolla on vastuullisuuden ja siitä raportoimisen keskeisimpien painopisteiden tunnistamisessa, johtamisessa ja niihin liittyvien riskien tunnistamisessa? Kuinka usein johto käsittelee vastuullisuuteen liittyviä kysymyksiä?

→ ASIOIDEN TODELLINEN TILA – EI KAUNISTELUA

→ HYVÄ MAHDOLLISUUS TAVOITTEIDEN ASETTAMISEEN JOHDON SUHTAUTUMISESSA VASTUULLISUUTEEN

VASTUULLISUUSRAPORTOINTI - SISÄLTÖ

3. VASTUULLISUUS TAVOITTEET

- Miten vastuullisen toiminnan tai kestäväen kehityksen edistämisen tavoitteet käsitellään organisaation strategiassa tai suunnitelmissa?
 - Tärkeää informoida myös jos tavoitteita ei ole tai niitä ollaan vastaa laatimassa
- Miten organisaatio on edennyt näissä suunnitelmissa?
- Onko organisaatio saavuttanut tavoitteitaan?

VASTUULLISUUSRAPORTOINTI - SISÄLTÖ

Hiilikädenjälki on hiilijalanjäljen vastakohta. Se kertoo, miten paljon hyvää me teemme ilmastolle.

4. KÄDENJÄLKI MERKITTÄVÄKSI TUNNISTETTUIHIN YK KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEESIIN

- Jokaiselle merkittäväksi valitulle YK Kestävän kehityksen tavoitteelle oma luku/kokonaisuus vastuullisuusraportissa
 - Tunnistettu tavoite sekä perusteet miksi organisaatio voi edistää tunnistetun tavoitteen toteutumista – organisaation näkökulma sekä painospisteet vaikuttamismahdollisuuksiin
 - Merkittävimpien alitavoitteiden kuvaaminen
 - Miten organisaatiolla on mahdollisuus edesauttaa jonkin tietyn tavoitteen edistymistä?
 - Mitä organisaatio aktiivisesti tekee tämän alatavoitteen eteen?
 - Onko oman työn edistymiselle tässä alatavoitteessa asetettu tavoitteita, ja miten työ etenee suhteessa asetettuihin tavoitteisiin? Miten edistymistä mitataan?
 - Onko tulevaisuudessa odotettavissa uusia mahdollisuuksia jättää kädenjälkensä johonkin alatavoitteeseen? Entä uhkia, jotka saattavat hidastaa hyvin käynnistynyttä työtä? Miten näihin on varauduttu
 - Mittarit sekä edistymisen seuranta
 - Tapausesimerkit
 - miksi jokin vastuullisuustyön osa-alue on edistynyt?
 - miksi edistyminen on mahdollisesti pysähtynyt?
 - mitkä seikat kehityskulkuun vaikuttavat?
 - miten yritys on pyrkinyt vaikuttamaan kokonaisuuteen?

VASTUULLISUUSRAPORTOINTI - SISÄLTÖ

5. HIILIJALANJÄLKI – TOIMINNAN NEGATIIVISET VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

- Miten organisaatio on ottanut huomioon negatiiviset ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset, jotka toiminta aiheuttaa toimintaympäristöön?
 - vaikutusten nykytila
 - miten organisaatio aikoo tulevaisuudessa pienentää toiminnastaan aiheutuvia suoria negatiivisia vaikutuksia eli pienentää jalanjälkeään?
 - Trendi kehityksestä esim. 3–5 vuoden aikana

VASTUULLISUUSRAPORTOINTI - SISÄLTÖ

6. RAPORTIN LAADINTATAPA

- Miten raportti on laadittu?
- Minkälaisen prosessin seurauksena vastuullisuusraportin sisältö on valittu?
- Millaisten työvaiheiden kautta organisaatio on päätenyt tunnistamiinsa kestävän kehityksen tavoitteisiin?
 - Miten ja ketkä on osallistuneet määrittelyyn?
- Mitä kokonaisuutta raportissa tarkastellaan?
 - Otetaanko kantaa esim. tavaran toimittajan vastuulla oleviin prosesseihin?

ARVIOITAVAN TEHTÄVÄN ESITTELY

- Käytettävissä aikaa ~10 min/esittely + yhteinen keskustelu
- Esityksen on hyvä ennalta tallentaa Moodle keskusteluun
- Vertaispalaute on hieno mahdollisuus oppia kokonaisuutena ja saada mahdollisesti lisävinkkejä lopullista tehtävän palautusta varten
- Nautitaanko glögiä ja pipareita esitysten lomassa?

Lähteet:

[Vastuullisuusraportin esimerkkipohja](#)

[KEKE-kortit A5 tulostus](#)

tredu

TAMPEREEN SEUDUN AMMATTIOPISTO

TEKSTIILI- JA MUOTIALAN KIERTOTALOUSOSA AJA

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN II

Ammatillista etumatkaa

Rahoittaja

Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN, 3 osp. TAVOITTEET, SISÄLTÖ JA ARVIOINTI

Kurssin tavoitteena on oppia arvioimaan työpaikan tai alan kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä, suunnittelemaan kestävän kehityksen toimintatapoja, toimimaan aktiivisesti kestävän kehityksen edistäjänä sekä arvioimaan kestävän kehityksen toiminnan onnistumista.

Keskeinen sisältö:

Kestävän kehityksen arviointi

Perehtyä alalla/alan yrityksen toimintaan kestävän kehityksen näkökulmista, arvioida alan yrityksen kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä sekä tehdä ehdotuksia kestävän kehityksen kehittämiskohteista.

Kestävän kehityksen toimintatapojen suunnittelu

Määrittellä tavoitteet kestävän kehityksen edistämiseen alalla/alan yritykselle, valita kestävä kehitystä edistäviä keinoja ja toimintatapoja, aikatauluttaa tehtäviä ja määrittää resurssit sekä suunnitella tarvittavaa yhteistyötä.

Kestävän kehityksen aktiivisena toimijana toimiminen

Toteuttaa kestävän kehityksen toimintatapoja alalla/alan yrityksessä, toimia kestävän kehityksen esimerkkinä ja kannustaa muita kestävän kehityksen toimintaan sekä viestiä toimintatapojen muutostarpeista.

Kestävän kehityksen toiminnan onnistumisen arvioiminen

Arvioida toimintatapojen tai tuotosten muuttumista alalla/alan yrityksessä sekä esittää kehittämistarpeita kestävän kehityksen edistämiseen tulevaisuudessa.

ARVIOTAVA TEHTÄVÄ

TEHTÄVÄNÄ ON TOIMIA KESTÄVÄN KEHITYKSEN AKTIIVISENA TOIMIJANA TEKSTIILI- JA MUOTIALALLA

1. VALITSE TEKSTIILI- JA MUOTIALALTA YRITYS/KOHDE/TOIMINTA

2. ARVIO VALITSEMASI YRITYKSEN/KOHTEN/TOIMINNAN NYKYISTÄ TOIMINTAA KESTÄVÄN KEHITYKSEN NÄKÖKULMISTA

- Tutustu yritykseen/kohteeseen/toimintaan
- Arvio kestävään kehitykseen vaikuttavia tekijöitä
- Pohdi ehdotuksia kestävän kehityksen kehittämiskohteista

Hyödynnä aikaisempien kurssien aineistoja mm. YK Kestävän kehityksen tavoitteita 2030 sekä osa-alueita, Tekstiiliteollisuuden systeemisistä ongelmia, jne. Kysy tarpeen mukaan vinkkiä opiskelutovereilta ja opettajalta.

3. SUUNNITTELE VALITSEMALLESI YRITYKSELLE/KOHTELLE/TOIMINNALLE KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTATAPOJA

- määrittele tavoitteita kestävän kehityksen edistämiseksi
- valitse keinoja ja toimintatapoja, joilla on mahdollista edistää kestävä kehitystä
- suunnittele aikataulu ja tarvittavat resurssit (kuka, mitä, milloin?)
- pohdi mahdollisia yhteistyötahoja
- suunnittele myös miten viestisit näistä tavoitteista

4. TOTEUTA SUUNNITTELEMASI KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMET MAHDOLLISUUKSIEN MUKAAN

5. ARVIOI MITEN SUUNNITELLUT KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTATAVAT MUUTTIVAT/MUUTTAISIVAT TOIMINTATAPOJA JA TUOTTEITA/PALVELUITA

5. ESITTELE OMA TYÖSI RYHMÄLLE

- esityksen voi lisätä tehtävään tiedostona, josta voimme näyttää sen muille opettajan koneelta

Oman tehtävän
esittely ~ 10 min

Vertais-
palaute